

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos peút sor egyszer 20 fl,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér peút sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFÓN-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFÓN-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, október 19.

Ma! számunk főbb közleményei:

- Koronatanács Bécsben.
- A vaggongyár közgyűlése.
- Bierlot felszámolása.
- Véres kardaffér Aradon.
- A budapesti kéjgyilkosság.
- A trónörökös pártfogója Arad megye alispánjánál.
- Tiltakozás Ferrer kivégzéseért
- Tarkaságok.

Szembesítés.

Arad, október 18.

A király elnöklésével tanácskozássra ül össze a magyar kormány. A koronatanács, különösen, ha az az összes reszortminiszterek bevonásával történik, a legkomolyabb válságok jelensége. Most is, kétségen kívül, nagy fontossága van annak s kommentár nélkül is megérthető, hogy a király valamely nagy, elhatározó lépés előtt tesz próbát ezzel, mint a koalícióval, vagy a függetlenségi párttal való együttműködés utolsó kísérletét.

Vajjon a kibontakozásnak sok reményét jelenti a koronatanács? A király fel fogja hívni a kabinet tagjait, mondjanak a maguk meggyőződése szerint véleményt arról, mi módon kellene a válságnak végét metszeni. Csakhogy ezt megtette már Wekerle és megtette Kossuth, a mikor külön audiencián voltak a királlyal. Wekerle elmondta Andrássy nevében, s Kossuth nyilatkozott Apponyi helyett is. Akik még nyilatkozhatnak: például a honvédelmi miniszter és

a horvátoké, — azoknak nézete nem esik sok súlylyal a serpenyőbe. A valóságban tehát ugyanaz történik, ami azelőtt. Legfőlebb az a színe van a koronatanácsnak, mintha a király, a válság döntőbírája, az ítélet kimondása előtt szembesítené azokat, akiket eddig a megoldáslehetősége és módja felől külön vallatott.

Még arra is kevés a remény, hogy a koronatanácsban a miniszterek egyforma, vagy legalább egymáshoz közeljáró javaslatot tegyenek a királynak. Különösen az alkotmánypárti és a függetlenségi miniszterek között annyira szétágazó lett az ellentét, hogy azokat a Burg levegője alig hozza közelébb. S az eszmék társulása bizonyára gyümölcsöző lesz a koronatanácsban is, de arra a csodára aligha képes, hogy a korona álláspontját a parlament többségének feltételeivel egygyé tudja illeszteni. S ha a miniszterek egymást kapacitálni tudnák is, hol van a garancia, hogy ezt a maguk pártjával is meg tudják tenni? Hiszen a válság megoldásának egyik legnagyobb nehézsége ép a koronának az a meggyőződése, hogy a függetlenségi párt vezére nem tudja pártjának egységes megállapodását biztosítani.

Olyan lesz a koronatanács, mint az ankétek, a melyeket a miniszteriumokban szoktak a szaktekintélyek bevonásával tartani. Az ankéteket megnyitják, azután mindenki elmondja a mi a begyében van. Mindenki azt hiszi, hogy az ő szakvéleménye

dönti el a kérdésnek sorsát. S az elnök megköszöni az értékes és szép véleményeket, amelyek elhangzottak s amelyek megfontolás tárgyává fognak avattatni. S történik többnyire az, ami anként nélkül is történt volna.

Hogy mi lesz az? Olyasféle, amely az emlékezetes szeptember tizenötödikét követte? A koronatanács mindenestre enyhébb, alkotmányosabb, figyelmesebb forma annál az audienciánál; abban is különbözik attól, hogy most a miniszterek fognak beszélni, akkor pedig az uralkodó olvasta föl feltételeit, amelyektől el nem állhat. A különböző formák és előzmények eredménye azonban ugyanegy lehet; a király nem enged, a többség nem simul a feltételeihez: jön hát a többség nélkül való, esetleg erőszakos kormányzás.

Talán mégsem ok a koronatanács arra, hogy a várható fejleményeket ilyen sötét színben lássuk. A koronatanács egybehívása mindenestre komoly felelősséget hárít a bucsuzni készülő kabinet tagjaira: azt, hogy őszinték legyenek. Így igazán a szembesítéshez hasonló a koronatanács, de a szembesítés nem lesz arra való, hogy azt vitassák, melyik az igazi oka a válságnak, hanem az lenne a célja, hogy a kibontakozásra mindenik kínálja oda azt a módot, amelyet megvalósíthatónak lát. Nem azt, amelyet szeretne, amely a legtetszesebb lenne, hanem azt, amely a nehéz körülmények között megóvhatja az or-

A szobaur.

*

A tanító ur felment az emelvényre, az asztalhoz. Gyűrött volt és vörösszemű. Szétnézett az osztályban, még nem tudta, dühös és gyűlölködő lesz-e ma, vagy csak keserű. Szétnézett és lélekzött egyet. Nehéz, fojtó, rossz szagú levegőt szívott be. Hetven gyerek szorongott a padok között. A mosdatlan kis testek, az őszi ködben ázott ruhák már most, kora reggel megtöltötték párával az iskolaszobát.

A gyerekek zsi bongtak, a tanító ur lénialval ütötte az asztalt. Azután megkérdezte, ki hiányzik. Felirt vagy tíz nevet. Ilyenkor őszszel mindegyik nap több gyereknek hoz betegséget. Minden nap több marad ágyban és ki tudja, hány üldögél itt a zajongó apróságok között lázasan, halálos csirákkal.

A tanító ur előszedette az irkákat. Még nem kezdték meg a munkát, amikor felállt egy kis fekete gyerek:

— Tanító ur, kérem, a Wimper Jóska olyan furesán szuszog és teli van pattanásokkal az arca.

Wimper Jóska rémülten ugrik fel:

— Nem igaz, nem is igaz, tanító ur.

Jóskát kiszólítják az asztalhoz. Váunydtt, barna fiu. Az ajka cserepes, a szeme körül karikák és a sápadt, vékony arcán apró, piros foltok.

A tanító ur haragosan kiált rá:

— Hányszor mondtam, hogy azonnal jelentkezzetek, ha valami bajotok van. Miért nem szólsz, ha beteg vagy?

— Jóska igyekszik egyenesen állni, a mellét kidüleszti és vékony, de határozott hangon szól:

— Tanító ur, kérem, én nem vagyok beteg. Nincs semmi bajom.

A tanító ur nem megy közelebb hozzá, csak a szemét mereszti rá. Most már tisztán látja: a láz gyótri az egész kis testet és a gyerekrém, a kanyaró vörös foltjai tünekeznek fel a Jóska arcán. Hátrál egy lépést és az arca piros lesz az indulattól. Otthon három apró gyerekkel vesződik az asszony. Megy haza délben, fáradtan, a munkáját, az energiáját, a gyengédségét és a haragját is szétaszórja a mások fiai közé és a magáénak talán a halált viszi ajándékba.

Rárvall a szepegő gyerekekre:

— Hát az arcod? Honnan szedted ezeket a vörös kiütéseket?

Jóska rémülten kapott az arcához. Bámul

egy darabig, a tanító ur, aki jól ismeri minden izom-mozdulatát, tudja, hogy most valami hazugságot főz ki. Néhány pillanat múlva megbegni kezd:

— Kiöntöttem a vörös tintát... Az arcomra öntöttem.

A padokba kegyetlenül nevetnek a gyerekek. A hazugság gyengén sikerült. Tanító ur haragtól rekedten szól:

— Szedjétek össze a könyveit. Azonnal mégy haza.

Tizen rohannak a Jóska könyvei után. A gyerek összeroppan, arcán végig folynak a könnyek. Kétségbeesve rimámkodik:

— Tanító ur, kérem, ne tessék hazaküldeni. Én nem lehetek beteg, megmondta az anyám. Nem szabad betegnek lenni, mert elmegy a szobaur. Nagyon fél a vörös cédulától.

Jóska könyörgésére senti sem hallgat. A tanító ur kérlelhetetlen. A fiu megy haza, tá-molyogva, hangos sirással. A tanítás megakad. Jelentést tesznek az igazgatónál, értesítik az orvost, a nehéz levegőjü szobában új szag terjed, a karbol szaga, amit sietve szétlocsolnak.

Igy eltelik egy óra, a gyerekek ujjonganak, a tanító ur járkál ki meg be. Most a folyosón

szágot az újabb rázkódtatástól, a törvényhozást a hosszú meddőségtől s a nemzetet még attól is, hogy az uralkodói akarattal szemben ismét gyöngének bizonyuljon. Ez lenne a legszomorubb következménye annak, ha a koronatanács a pusztaság formájánál egyéb nem lenne; s ettől óvjon meg bennünket a kabinet, ha tisztos emléket akar maga után hagyni. +

Koronatanács Bécsben.

Wekerle a királynál. — Dönt a felség.

Távirati tudósítás.

Arad, október 18.

A hónapok óta húzódnó válságban a héten valószínűleg döntés történik. A király közölte a vasárnapi audiencián Wekerle Sándorral, hogy szerdán koronatanácsot kíván tartani Bécsben és annak következtében a miniszterek holnap este valószínűleg valamennyien elutaznak. A nagyjelentőségű koronatanács után a király Wekerle Sándor miniszterelnökkel fogja elhatározásait közölni. Politikai körökben érthető izgalmas várakozással tekintenek a döntő napok elé.

A Justh-csoport változatlanul ragaszkodik álláspontjához és elhatározták, hogy a koalíciós kormány együttmaradása ellen teljes erővel küzdenek.

Mai tudósításunk ez:

Wekerle Bécsben.

Wekerle Sándor miniszterelnök vasárnap reggel hosszabb sétát tett Bécsben, azután visszatért a Bankgassei Magyar Házban lévő szállására, ahol Vértessy Gézának, a király személye körüli miniszterium államtitkárának látogatását fogadta. Tíz órakor Burián István báró közös pénzügyminiszter látogatta meg Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel mintegy háromnegyed órán át tartó tanácskozást folytatott. Fél tizenkettő előtt néhány perccel a miniszterelnök kocsira ült és Schönbrunnba hajtatott, ahol őfelsége pontban 12 órakor magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatás után, mely háromnegyed óra hosszat tartott, a miniszterelnök a külügyminiszterium palotájába ment, ahol Aerenthal Alajos gróf külügyminiszterrel tanácskozott rövid ideig. Onnan a Magyar Házba tért vissza és délután a két óra negyven perckor induló gyorsvonattal tükárja

szembe jön egy feketekendős asszony, szinte futva, vezeti a Wimper Jóska. Köszönés nélkül, elfulladás hangon szól:

— Tanító ur, igazgató ur, ne tessék hazaküldeni. Ha beteg lesz, elmegy a szobaur. Erős gyerek ez, kibírja.

A tanító ur már remeg a keserűségtől. Szeretne elrohanni innen, itthagyni a szegénységnek, a nyomorúságnak, a betegségeknek ezt a tanítóját, átölelni a gyerekeit, védelmezni őket az alattomos ellenségektől. Az anyát, meg a fiut szinte kikergeti az iskolából.

Az asszony vonszolja haza a síró gyereket. Talán meg is verné — megérdemli, hisz, megmondta neki, hogy nem szabad otthon maradni — de nagyon elfoglalja a félelem, a gond, ami reászakadt.

Hazaérnek. A lépcsőn jön le épen a szobaur. Csudálkozva, kérdően néz rájuk. Az asszony nem engedi, hogy szóval is kérdezősködjék. Gyorsan, hangosan mondja:

— A tanító megharagudott rá. De nincs ennek, kérem, semmi baja.

Nagyot ránt titokban a gyerek kezén. Jóska ijedten veti fel nehéz szemhéjait. És félig öntudatlanul dadogja:

— Semmi. Csak leöntöttem. Vörös tintával.

Lengyel Géza.

Bározy István dr. kíséretében visszatért Budapestre, ahova este hét óra öt perckor érkezett meg.

Az audiencia eredménye.

A kihallgatásról illetékes helyről a következőket közli a Magyar Tudósítóval:

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi audienciáján újlag arra kérte őfelségét, hogy a lemondott kormányt állásától mentse fel. Ezzel kapcsolatosan a válságból való kibontakozás érdekében több államférfiu kihallgatását javasolta a felségnek. Az audiencián őfelsége a kabinet lemondása felett való döntést továbbra is fenntartotta magának, ellenben hozzájárult a miniszterelnöknek ahhoz az előterjesztéséhez, mely több magyar államférfiu kihallgatására vonatkozik. Wekerle Sándor miniszterelnök szerdán, október hó 20-án jelenik meg újból őfelsége előtt, hogy a döntést átvegye. Ezt az audienciát megelőzőleg történik meg a többi meghívandó politikus kihallgatása.

Koronatanács Bécsben.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt sietett keresni az alkalmat, hogy a kabinet tagjaival megismertesse a vasárnapi kihallgatásának eredményét és közölje velük a király kívánságait és rendelkezéseit. Azután a kereskedelmi miniszteriumba ment, ahol Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert kereste föl. Kossuth Ferencel hosszabb ideig tanácskozott a miniszterelnök.

Amidőn a miniszterelnök eltávozott a kereskedelemügyi miniszteriumból, a sikló előcsarnokában találkozott Barabás Bélával, akivel közölte, hogy szerdán a király elnöklete alatt minisztertanács lesz Bécsben.

— Mi fog ott történni? — kérdezte Barabás.

— A miniszterek egyenként elfogják mondani a válságból való kibontakozásra a nézetüket, azután a király fogja megtenni észrevételeit. Őfelsége kifejti majd abbeli óhaját, hogy a zürzavaros helyzet megoldását kívánja.

Wekerle eltávozása után Hoitsy Pál tanácskozott Kossuthal.

A tanácskozások után, amelyeket Wekerle folytatott, a politikai világban az a hír terjedt el, hogy a király nemcsak Kossuthot, Andrássyt és Zichyt fogja kihallgatáson fogadni, hanem szerdára felrendelte az egész kabinetet és a magyar kormány tagjai ott tanácskozást fognak tartani a király elnöklete alatt.

A koronatanácsra fogja közölni a király a magyar miniszterekkel a maga elhatározását, a döntés azonban, mint beszélnek, nem lesz végleges; mert a koronatanács után a király még néhány magyar politikus véleményét is meg akarja hallgatni.

A Magyar Tudósító félhivatalosan jelenti: A király, mielőtt a kormány lemondása felett határozná, a kabinet összes tagjait szerdára a korona elnöklete alatt, minisztertanácsra hívta össze.

A miniszterek elutazása.

Budapesti tudósítónk jelenti:

A mai tanácskozások eredménye az, hogy holnap, kedden, a kormány tagjai — a ma este hirtelen megbetegedett Kossuthon kívül — Bécsbe mennek, hogy részt vegyenek a király elnöklete alatt szerdán tartandó koronatanácsban: Hogy mi fog történni a koronatanácsban, arra nézve beavatott helyről azt mondják, hogy a király formálisan felszólítja a koalíciós kormányt, hogy a paktumot hajtsa végre. Más forrásból, homlok egyenest ellenkező az információ. E szerint a király olyan engedelményt fog tenni szerdán, amelynek alapján a vál-

ság békés és alkotmányos megoldása a jelenlegi kormányval lehetséges lesz. Politikai körökben mindkét hirt tartózkodóan fogadták.

A vaggongyár közgyűlése.

Alaptőke-emelés egymillió koronával.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Rendes évi közgyűlést tartotta vasárnap délelőtt az aradi Weitzer János gép-, vaggongyár- és vasöntőde r.-t. A közgyűlés, mely beszámolt a vaggongyár egy évi üzleti eredményéről, elhatározta, hogy a részvénytársaság alaptőkéjét egy millió koronával négy millióról öt millióra emeli fel. Ez a határozat, valamint az elmúlt évről szóló igazgatósági jelentés beszédes bizonyossága annak a nagyarányú fejlődésnek, mely körül elsősorban a gyár vezetői, Herzel Bernát kereskedelmi igazgató és Müller Gyula műszaki igazgató szereztek érdemeket.

A közgyűlést vasárnap délelőtt 10 órakor nyitotta meg nagyszámu részvényes jelenlétében Fábry Sándor dr., a részvénytársaság elnöke az Acsev. nagytermében. Üdvözölve a részvényeseket, bejelentette, hogy lovag Schoeller Richard elnök levélben mentette ki távollmaradását. Konstatálta ezután a közgyűlés szabályszerű összehívását és határozatképességét és felkérte a jegyzőkönyv vezetésére Kell Lipót drt, hitelesítésére pedig Neuman Dánielt és Domány Józsefet.

Joób Gusztáv irodafőnök olvasta fel ekkor az igazgatóságnak a lefolyt üzleti évről szóló jelentését. A jelentés beszámol a gyárépületek és berendezések újjáépítésének befejezéséről és megállapítja, hogy a múlt év tiszta nyeresége 642.384 korona 30 fillér, ami az előbbi év nyereségéhez képest emelkedést mutat.

A közgyűlés egyhangú helyesléssel tudomásul vette ugy az igazgatósági, mint a felügyelő-bizottsági jelentést, a szokásos felmentvényeket megadta és a nyereséget az igazgatósági javaslat szerint a következőképen osztotta fel:

1. A tartalékalapnak alapszabály szerint 2 százalékkal való gyarapítására 12,847 K. 68 f.
2. Az alaptőkének 5 százalékkal való kamatoztatása, vagyis 16000 részvény után 4 K. 1250, összesen 200.000 K.
3. Az igazgatóságnak jutalékképen a múlt évről áthozott összeg levonása után 85,907 K. 32 f.
4. 5 százalékos felülosztalásra, vagyis 16000 részvény után 4 K. 1250, összesen 200.000 K.
5. A felügyelő-bizottság díjazására 3000 K.
6. A tartalékalap rendkívüli gyarapítására, ami által az a folyó évben 100.000 koronával fog növekedni, 87,152 K. 32 f.
7. A hivatalnokok segélyalapjára 30.000 K.
8. A munkásjóléti intézmények tartalékalapjára 20.000 K. Az új számlára elővezetendő 59,047 K. 13 f.

A közgyűlés ezután az igazgatóság javaslatára kimondotta, hogy a jelenleg 4.000.000 koronát kitevő részvénytőkét 4000 darab egyenként 250 korona névértékű új részvény kibocsátása által 5.000.000 koronára emeli fel. Az új részvények kibocsátási, illetve átvételi árfolyamát egyenként 350 koronában állapították meg. A részvényjegyzési határidő 1909. évi október hó 30-ika. Az alapszabályok 6. §-a alapján a jelenlegi részvényeseknek az új részvényekre elővételi jog biztosított; ezen elővételi jog 1909. október 18-tól kezdve legkésőbb 1909. október 30-ig bezárólag gyakorlandó. Minden négy darab régi részvény egy új részvény jegyzésére és átvételére jogosít fel. Az esetleg nem jegyzett részvényeket egy, a nagyrészvényesekből alakult konzorcium veszi át.

Ilyen értelemben módosította a közgyűlés az alapszabályokat is.

Végül a közgyűlés egyhangú szavazással a felügyelő-bizottság régi tagjait: Hegedüs László elnököt, Révész Adolf és Walder Gyula rendes, Boros Vida pót-tagot választotta meg és a felügyelő-bizottság tiszteletdíját 3000 koronában

állapította meg. A közgyűlés erre Fábry dr. lelkes elnökével véget ért.

A megjelent részvényesek névsora a következő: Herzel Bernát, Fábry Sándor dr., Breda Viktor gróf, Giesecke Gusztáv, Huze Alfonz, Neufeldt Károly, Neuman Dániel, Révész Adolf, Domány József, Heinrich Sándor, Walder Gyula, Lusztig Ármin, Kell Lipót dr., Leopold Zsigmond, Stauber József, Sármezey Endre, Fodor Gyula, Tenner József, Ring Géza, Hegedüs László, Párecz Béla dr. és Goldechmidt Sándor.

A közgyűlés után igazgatósági ülés volt, melyen elnökké újból lovag Schoeller Richardot, alelnökké Fábry Sándor drt választották meg.

Bleriot felszállása.

A La Manche-csatorna hőse Budapesten.

*

(Budapesti tudósítónktól.) A Rákos mezején, ahova évszázadokkal ezelőtt a régi magyar rendek fegyveres, kacagányos bandériumokkal vonultak ki, vasárnap Bleriot francia mérnök az első repülőgép produkciót végezte Budapesten. Ezer követ művelődéstörténetnél is többet jelent ez az egyszerű mondat. A Rákos mezején, ahol egykoron a Báthoryak, a Szapolyaiak fegyverhordozó népsége készülődött a hitelennel való háborúra, tegnap Bleriot az ő monoplánján végighasította a levegőt. A régi Rákos népe talán lenyakazta volna ezt az embert istentelen, vakmerő és az egyház tanításába ütköző kísérletéért, tegnap százezer ember tapsolt a La Manche-csatorna átrepülőjének.

A rákosi gyakorlóteret, ahol a helyőrség katonái reggeltől estig rugják a gyepet és tanulják a diszmenetelés peckes lépéseit, a Bleriot nagyhatásban hatalmas arénává formálták át. Oriási tribünök, végtelen padosok és kényelmes páholyok ülték ki a pusztá földből, amelyen az aviatika történetének egyik szenzációs fejezete játszódott le.

Nem Rómába, hanem a rákosi gyakorlóterre vezet minden pesti ut, mindegyik pesti utca. Már délelőtt megkezdődött a népvándorlás. Azok, akik nyolc-tíz órát szentelnek a röplés néhány percének, idővel fizetnek a látnivalóért és nem koronákkal. Ott, az aréna környékén, drágább egy talpalattnyi hely, mint a kerítésen belül egy páholy. Mert ezt pénzért, de amatt ököllet kell megszerezni.

A Bleriot ingyen közönsége nem riad vissza a legnagyobb áldozatoktól sem. Kora délelőttől kitart az utolsó pillanatig. Ember ember hátán. Már délben minden helyet megszállva tartottak. Az árokmentén lévő topolyafák szinte recsegetek az emberek sulya alatt. A kispesti ut akácfaín is több volt a kalap, mint augusztusban a levél. A honvédkaszárnyát átölelő kőfalat pedig a hadfiak szállották meg. És se vége, se hossza a felvonulásnak. A népvándorlás szünet nélkül hullámzik. Mire az ingyen-közönség elhelyezkedik, végtelen csoportban érkeznek azok, akik álló, vagy olcsóbb, számozatlan helyre váltottak jegyet. Ezek is korán kisietnek, hogy jó helyet harcoljanak ki maguknak. Később érkeznek az előkelők. Ezek tudják, hogy az ő helyük üresen ásit, amíg el nem foglalják. És a végtelenség látás, több négyszögkilométeres terület rövidesen úgy benépesedik, hogy tengernép nyüzsg az arénában.

(A magyar aviatikus.)

Még messze a felszállás pillanata. A publikum krémjét csak most röpitik a bejáróhoz az elegáns magánfogatok, gummitalpas fiakkerek és autómobilok. A gépház ajtaját is zárva tartják és Bleriot meghitt emberei órkódnak, nehogy hiba történjék

a géppel. És amig egyre nagyobb türelmetlenség-gel várják Bleriot megérkezését, egyszerre csak az a hír terjed el a közönség sorában, hogy megjött Kutassy dr., a magyar aviatikus, aki tudvalevőleg megakartta előzni a felszállásban Bleriot-t.

Ez a reménység annyira elvakította a közönséget, hogy nem is gondolt arra, hogy a repülés főkélléke a — gép. Valaki látni vélte Kutassy drt s ez elég volt a nagy izgalom megteremtésére, amelyben aztán elfeledték, hogy repülőgép nélkül — nincs röplés. Az arénában csak egy gép volt, azt is a gépházban őrizték a Bleriot mechanikusai.

(Barrikádok a kispesti uton.)

A kíváncsiság nemcsak falánk, de leleményes is. Az emberek megoldják az elhelyezkedés legproblematikusabb kérdését. Az inasgyerekek létrával a hátukon, kézi kocikkal kietnek ki a Rákosra s az élelmesebbek még pénzt is szereznek az utolsó percben áruba bocsátott helyekért. De a környék lakossága is csalhatalan tanujelét adja annak, hogy nem fog ki rajta a francia. Egész kocsisorok helyezkednek el a kispesti uton. Barrikádok, amelyeket rokadásig megszállnak a kocsihoz tartozó emberek. Már délután két órakor alig látni mozgásban lévő kocsikat. A tribünre varázsolt szekerek eltorlaszolják a kocsit, amelyen Kispest és Budapest között órákig szünetelni kénytelen a forgalom. A villamoskocsik is csak nagynehezen közvetíthetik a személyforgalmat, mert az emberek a hátukkal kényszerítik megállásra a vonatokat.

Szinte csodának vehető, hogy a repülés nagy, szenzációs vasárnapján tömegesen nem pusztultak el emberek a Rákosmező táján. Sebesülés, rosszullét, ájulás, persze, annyi volt, hogy a mentők alig győzték a segítségnyújtásokat.

(Bleriot szemlét tart.)

Reggel próbarepülés volt, de a La Manche-csatorna hőse, féltizenkét óra tájban, inkognitóban újra kihajtatott a Rákosra és szemlét tartott. Az aviatikusnak az volt a főgondja, hogy a repülőgépe rendben van-e? Besietett a garageba és alaposan szemügyre vette az értékes jószág minden legkisebb porcikáját. Közel félórát tartott, amig sorra megvizsgálta az utolsó csavart is. Embereinek, akik a repülőgépet őrzik és gondozzák, utasításokat adott a további teendőkre vonatkozólag. Érdekes, hogy Bleriot-t nem ismerték meg az emberek, pedig élelmes rikkancok már kora reggel óta ezrével adtak tul jól sikerült arcképein, amelyek nagy kelendőségnek örvendtek. Bleriot észrevétlenül távozott a Rákos mezejéről, ahol délután újra való megjelenésekor, már eget ostromló ovációval fogadták.

Miközben ezrével nyeli az óriási térség az érkező közönséget, bann a gépházban Bleriot mechanikusai megdöbbentő felfedezésre jutnak. Észreveszik, hogy a gép orrán levő propeller egyik falapátjának éle, körülbelül négy négyszögcentiméter felületen a eltört. Nagy izgalom támadt a garage-ban és a főmontőr úgy segített a bajon, hogy kisebbre faragta a két lapátot. Ez három óra tájban történt, röviddel Bleriot megérkezése előtt.

A nap hőse, felesége társaságában három órakor érkezett automobilon a területre. A sofőr mellett rendőr ült, hogy az utcákon, ahol összetorlódtak a közönséget vivő kocsik, villamosok, autómobilok, omnibuszok és gyalogjáró emberek, utat nyissanak Bleriotnak. Amikor a gépkocsi a kapuhoz ér, óriási taps és szünni nem akaró éljenzés fogadja a világhírű aviatikust, aki hálásan integet a lelkes tömegnek.

(Beszélgetés Bleriot-val.)

Három óra volt, amikor a nap ünnepele hőse, kíséretével a Rákosra érkezett. Tudósítónknak alkalma volt rövid ideig beszélgetni a világhírű aviatikussal. Bleriot-t a reá várakozó tömeg látása észrevehetetlen idegessé tette. Az izgalom nagyon meglátszott rajta.

— Ma könnyebb napja lesz, mint a La Manche-csatorna átrepülésekor — mondotta tudósítónk.

— Ne higgye — felelte komolyan Bleriot. — Ugy érzem, sokkal nagyobb megpróbáltatás vár reám, mint ama nevezetes órában. Ugy ér-

zem magam, mint az a színész, aki egyik hatalmas szerepével lép először a deszkákra. Ezideig csak a repülés tudományának, az aviatika tanulmányának éitem, s ha a levegőbe emelkedtem, mindig csak az ambíció sarkalt a repülésre. Egyik baleset ért a másik után, összetörtén, betegem sem vesztettem el a kedvemet, hanem tovább dolgoztam. Amikor a La Manche-csatornát átrepültem, még nem gyógyult meg a lábam a benzinegéstől, mondhatnám, hogy nagyon rosszul éreztem magam, mégis, amikor elhelyezkedtem a gépemen, híján voltam minden izgalomnak, rossz érzésnek. Most egészséges vagyok, de e két érzéstől nem tudok szabadulni. Erősen fogva tartják a lelkeimet. Szokatlan, új dolog előtt állok. Tudom, hogy ez a rengeteg ember pusztán az én látásomra jött ide. A versenyeken, amelyeken résztvettem eddig, mégis megoszlottak a látnivalók. De itt minden szem engem fürkész, engem vizsgál. Es joggal, mert fizetnek a látásomért. Most repülök először pénzért, — eddig csupán kitűzött pályadíjakért versenyeztem. Erthető tehát, hogy valamivel izgatottabb vagyok, mint rendesen.

E szavak után kissé halaványan a kezét nyújtotta és a garage elé sietett.

(Felszállás előtt.)

A felszállás jó ideig késött, mert Bleriot a kissé tulerős szélet nem találta kedvezőnek kíséretéhez. A gépházhoz erősített árbócorudra felhúzták a fehér lobogót, amely azt jelentette, hogy a világhírű aviatikus még várni akar a felszállással. Senkise békétlenkedett a késedelemért, sőt a tribünök közönsége jól mulatott azon a kedves ötleten, hogy az ingyenhely gyermeknépsége egész sereg papírsárkányt bocsátott fél a levegőbe, mintha ma, a nagy napon, külön tisztességben akarná részesíteni az ósdi gyerekjátékot, amely a Bleriot féle monoplán ósapja.

Bleriot eközben a megsérült, de utóbb kijavított propeller-lapátokat vizsgálta meg és megnyugvással konstataálta, hogy különösebb baj nem történt. Épen elkészült szemléjével, amikor a gépházba lépett Boda Dezső dr. főkapitány és közölte vele, hogy József főherceg és családja az udvari páholyba kérétek.

(Bleriot az udvari páholyban.)

Bleriot udvariasan követte a főkapitányt az udvari páholyba, amelyben a főhercegen kívül Augustus és Klotild főhercegnők s a József főherceg gyermekei foglaltak helyet. Mikor a világhírű aviatikus a páholy küszöbén megjelent, a főhercegnők — mellőzve minden udvari etikettet — feltűnő szivességgel keltek föl a helyükből s mindkét kezüket odanyújtották neki. S hogy az udvari páholyban teljes diadalt üljön a demokrácia, a fenséges asszonyok, a férj után, odakérelték Bleriot asszonyt, akit Fontenay francia főkonzul kísért József főhercegek körébe.

Az első felszállás után a Bleriot-házaspár fogadása megismétlődött. József főherceg, mondhatnók extázisban, futólépésben szaladt a gépéről lelépő aviatikushoz, akit karonfogott és maga vezetett föl a páholyába, ahol feltűnő melegséggel ünnepelték. A nap hőse ezuttal tétovázva nézte a felesége nyújtott főhercegnői kezeket. Az ő kezei ugyanis csakugy csepegték a portól és a benzintől.

Augustus főhercegnő azonban mosolyogva így szólott hozzá:

— Mindegy, azért nagyon örülök, hogy kezét szoríthatok önnel.

Bleriot erre évatosan odanyújtotta a főhercegnőnek az egyik ujját. Az aviatikus feleségét ezuttal is a francia főkonzul kísérté az udvari páholyba.

A beszélgetés folyamán József főherceg bámulatát és elismerését fejezte ki a La Manche-csatorna hősenek, majd megkérte Bleriot-t, engedné meg, hogy a kis fia őt is, meg a gépét is lefotografálhassa. Bleriot erre udvariasan odaállt a gép

mellé s nyugodtan türe, hogy a kis főherceg a lemezén megörökíthesse.

(A felszállás.)

Négy óra után öt perccel a fehér lobogó helyére felhúzták a vörös zászlót, amely az előre kiosztott jelző-cédulák szerint azt jelentette, hogy „most indul.” Halálos csönd támadt, minden szem, minden látó mereven oda volt szögezve a gépházból előkerült monoplánra s a következő pillanatban Bleriot alakja is látható lett a gép mellett.

Mielőtt azonban az ülésen helyet foglalt volna, a pénztárcáját kivette a zsebéből s átnyújtotta a feleségének. Azután kétszer egymásután, látható izgatottsággal, megcsókolta Bleriot-né asszonyt, mint az olyan ember, aki el van készülve rá, hogy esetleg örökre bucsuzik...

Miután a gépészek még egy utolsó szemlét tartottak, s gondosan megvizsgálták a monoplán minden egyes oszlopját, Bleriot még egyszer bucsut intett feleségének, aztán helyet foglalt a gép keskeny ülőhelyén. E pillanatban hallható lett a motor szaggatott berregése, a kullók forogni kezdtek, majd ismét megálltak, de a következő percben teljes erejével működni kezdett az Anzani-féle motor s a monoplán három gummikereke lassan megindult. Lágyan, nesztelenül siklottak végig a kerekek a földön, miközben az izgatottságnak szinte kísérteties csöndje lett urrá a kétszázézernyi tömeg fölött. De a hallgatást egyszerre izgatott moraj, majd a bámulat zürzavaros lárma váltotta föl: a gép hátsó kereke, tíz-tizenöt méternyi gördülés után, lágyan, szinte észrevétlenül elvált a földtől, s a monoplán csupán a két első kerekén siklott tova a mezőség fölött. Még husz másodperc, — s ez a kerék is egyszerre csak elveszítette maga alól a talajt, s mintha valami boszorkányos álom valósult volna meg a szemünk láttára: az óriási szitakötő hirtelen fölemelkedett a magasságba, s ijesztő bugással siklott tova a tengernyi sokaság feje fölött. És gyorsan, nyilegyenesen, a biztosság megdöbbentő precizitásával röpült végig a napsugaras levegőben, a robogó gyorsvonat szédületes sebességével, ingadozás és zökkenés nélkül, mintha láthatatlan acélsínen járna. Oly káprázatosan meglepő volt ez a látvány, hogy az emberek magukon kívül ugrottak föl a helyükből s az éljenzés orkánja reszkettette meg a levegőt, mely hosszú évezredek után ime, engedelmes szolgáivá lett egy földi embernek.

Bleriot az első felszállásnál nem repült magasabbra nyolc-tíz méternél s inkább arra törekedett, hogy gépe bámulatos alkalmazkodó képességét bemutassa. A monoplán szabályos elipszisekben keringett a levegőben, a tribünök előtt szinte derékszögben megfordult, négy-ötzör végsuhant a teret határoló erdőszeg felett, miközben az éljenzés, a zsebkendőlobogtatás tribünről-tribünre tovakisérte, s menydörgésszerűen fokozódott, mikor a légi utast a kordonokon kívül álló, ingyenes közönség is megpillantotta. Bleriot komoran, szoborszerű mozdulatlanul ült a monoplánon, keze csak néha igazított egyet-kettőt a csavarokon, de a mámoros éljenzés utóbb az ő fenséges hidegvérét is megtörte s a második fordulónál már meghatottan intett a magasságból köszönetet a százezerfejű sokaságnak, mely tombolva, a büszkeségtől és izgalomtól mámorosan, izzott, forrongott és reszkettelt alatta.

Az első felszállás körülbelül tíz percig tartott, — ekkor Bleriot lassu, lejtőszerű siklással közelített a föld felé s a repülőgép kerekei pár pillanat múlva ismét a szilárd talajhoz tapadtak, még pedig minden zökkenés és rázkódás nélkül. Csak annyi baj történt, hogy az egyik gépészt, aki a megállásnál segíteni akart, a monoplán oly hevesen félrelökte, hogy arca bukott. Baja azonban nem történt.

Mikor Bleriot kiszállt a monoplánból, a fékevesztett sokaság egyszerre áttörte a korlátokat s ezer meg ezer ember rohant a levegő hőse felé, hogy vállára emelje. Bleriot ijedten menekült, a lovasrendőrök pedig, akik szélvész-ként ott termettek a nép mellett, nagy nehezen visszaszorították a tömeget. De ha a vára emelés nem is sikerült, az éljenzés, a tombolás annál nagyobb erővel tört ki, s a mámor még fokozódott, mikor valaki hatalmas babérkoszorút aggatott Bleriot nyakába, azzal a felirással: *A levegő Napoleonjának.*

Vagy negyedórai szünet után ismét kigördítették a monoplánt a gépházból s a csodagép rövid készülődés után újra fölemelkedett a levegőbe. Bleriot most már egyszerre vagy negyven-ötven méternyre felszállt, szédületes galoppban hasította végig a levegőt s a magasságot még fokozta a fordulók után, ugyany nyira, hogy az óriási madár egyszer-másszor hatvan méternyi magasságban lebegett a levegő sűrűségében. Közben, az olcsóbb helyekenél, azt a kedves tréfát követte el, hogy jóformán egészen a sokaság feje fölé süllyedt, de a következő szempillantásban már megint szédületes magasságban lebegett az erdő fölött, hogy aztán sikelitő bugással közeledjék a tribünök elámulat és extázisban lévő közönsége felé.

A második leszállás épp oly kitűnően sikerült, mint az első. Bleriot most rövid pihenőt tartott, de alig öt perc múlva már ismét felhúzták a startot jelző vörös zászlót s a fáradhatatlan gép még egyszer, utoljára, föllibbent az ő csodálatos mesebirodalmába. Szilárdul, nyilegyenesen repült végig még ötször-hatszor a nézőtér fölött, egy automobil, vagy vasúti vonat hajszálnyi biztonságával és sebességével. Meghatóan kedves látvány volt, mikor néhány árva veréb került a hatalmas gép útjába; a kis ügyefogyottak halálos rémülettel tértek ki az óriási szárnyas elől, mely félelmetes ragadozó módjára tört be békés és szüzi birodalmukba.

(A tömeg oszlása.)

Szürke alkonyi homály borult már fátyollá a mezőség felé, mikor a lihegő nép végre pihenőre tért. Az ember-öcsán most ijesztő morajjal megmozdult s hullámai pár perc múlva már ott gomolyogtak a levegő Napoleonja körül, aki verejtékes homlokát törölgetve állt gépe mellett, a nagy, istentől való geniekből és hihetetlen szerénységével. És a sötétség elfodta lassanként a fekete embert, a világtörténet legnagyobb hősiességét, aki a levegő mérhetetlen birodalmába vonult be diadalmos győzöként.

(A mentők. — Rendőri intézkedések.)

Boda Dezső főkapitány személyes vezetése mellett Markovits Ince rendőrtanácsos és Schreiber Emil rendőrkapitány intézkedtek a felszállás és az azonkívüli területen. Az említettek kivül szolgálatot teljesítettek: 2 rendőrkapitány, 17 rendőrfogalmazó, 48 rendőrfelügyelő, 165 lovas és 800 gyalogrendőr.

Rendőri beavatkozás alig történt, apró incidensek kivételével még kihágási eset sem történt. Három zsebtolvajlás fordult elő.

A mentők 3 automobilal, 11 kocsival, 38 hordágygyal, 12 orvossal, 5 rendőrorvossal, 114 mentővel és 6 ápolóval jelentek meg. Munkájuk alig akadt. 41 ájulási eset volt, ezek közül két embert kórházba vittek, hatot lakására szállítottak.

Egy komolyabb baleset történt. Böhm Ármán 40 éves kereskedő, felmászott egy fára, leest és a lábát törte.

Este kilenc órakor a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület Bleriot-t és feleségét vendégül látta a Reáltanoda utcai palotájában, ahol ez alkalomra megjelent Sztérynyi József államtitkár is.

Bleriot kedden reggel utazik el Budapestről.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal éshirdetési osztály — 151

A trónörökös pártfogoltja
Arad megye alispánjánál.

A főorvosi állás betöltése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18

Institoris István dr. elhunytával megüresedett Aradvármegye főorvosi állása. A főispáni kinevezés útján betöltendő tisztségre a vármegye még nem írta ki a pályázatot, de — mint teljesen megbízható forrásból értesülünk — máris nagy érdeklődés mutatkozik az állás elnyerése iránt. A főorvosi hivatal vezetőjének diszes rangján kívül a jövedelme is olyan, amely kívánatosá teszi a hosszú járásorvosi szolgálatban működők részére az előmenetelt. Ugy látszik azonban, hogy nemcsak olyanok óhajtanak Arad megye közegészségügyének vezetőjévé válni, akik eddig is közreműködtek a vármegye higiénájának fejlesztésében és irányításában, hanem a vármegye életétől teljesen távol állók is egész komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Aradvármegye főorvosi állásába leendő kinevezetéseik megtörténjenek.

Mint említettük, a vármegye a pályázatot még nem írta ki. *Dálnoki Nagy Lajos* alispánnak már a múlt hét óta tudomása van egy igen érdekes pályázati kérvényről, melyet maga a pályázó jelentett be nála személyesen Aradon, a hova a messze Győrvármegyéből érkezett. Körülbelül tíz napja, hogy egy fiatal orvos tisztelgett Arad megye alispánjánál és a főorvosi állás betöltése iránt érdeklődött. Elmondotta, hogy ő Győrvármegyében járásorvos, ezelőtt Szlatinán volt kórorvos, most Arad megye főorvosi állására reflektál.

Mint forrásunk mondja, az alispán nem sok reménnyel biztatta a fiatal orvost és állítólag kijelentette előtte, hogy a diszes tisztségre minden valószínűség szerint Arad megye járási orvosai közül történik főispáni kinevezés útján az előléptetés. A tisztelgő orvost ez nem lepte meg. Rendes folyamata ez a dolgoknak. De ez esetben nem így fog történni. A Győrvármegyéből Aradra fátadott orvos kijelentette, hogy ő a nyert információk után is pályázik a főorvosi állásra.

Lányi Marcell dr. járt a múlt hét folyamán itt és kereste fel az alispánt, érintkezett több aradi orvossal és innen Nagyváradra utazott. Lányi dr. Győrvármegye szolgálatában áll mint járásorvos, a hova Szlatináról került a kórorvosi állásból. Annak megértésére, hogy az ország másik széléről miért érdeklődik az arad megyei főorvosi állás iránt, tudni kell a következőket:

Nagyvárad leendő püspöke, Lányi József tinini címzetes püspök igen közeli rokona a győrmegyei orvosnak. Mint értesüléseinket nyújtó forrásunk tudni véli, testvér öccse. A rokoni fokozatot teljes biztossággal megállapítani nem tudjuk ebben a pillanatban és így ezért nem is vállalunk felelősséget. Lányi József püspökről tudott dolog, hogy évekkel ezelőtt hagyta el *Ferenc Ferdinánd* királyi hercegnek, a magyar trón örökösének udvarát, ahol a hercegi gyermekek vallásoktatója és a trónörökös család gyóntatója volt. Kedves és szeretett papja volt az udvarnak és a királyi herceg kegyeit távozása után is élvezte. Az ő protekciója folytán nyerte el a tinini püspökséget és az ő pártfogása segíti a nagyvárad püspöki trónra is. Tudott dolog, hogy a kormány azért nem terjesztette fel a jelöltjeit királyi kinevezésre egész esztendő folyamán, mer a vallás- és közoktatásügyi miniszternek más volt a jelöltje, mint Lányi József. Mint-

hogy azonban továbbra a váradi püspökség ügye elintézetlenül nem maradhat, a kormánynak meg kellett hajolnia a trónörökös akarata előtt és rövid időn belül meg fog jelenni a királyi kézirat, mely Lányit állítja a Szent-László egyházmegyéjének élére.

Lányi Marcell dr. igen közeli rokona lévén a püspöknek, élvezni fogja azt a hatalmas és mindenek fölött álló támaszt, melynek segítségét már eddig is érezte.

Gyórvármegye szolgálatába is az segítette, hogy Lányi püspök Győrből került a trónörökös udvarába. A győri papnevelő intézetben volt mint tanár; a vármegye mérvadó köreivel így összeköttetésben állott és ezt a konzekxiót fentartotta akkor is, mikor egy másik egyházmegyébe került magasabb méltóságba történt kinevezés folytán.

Mint értesülünk, a vármegyei főorvosi állásra a közeli napokban kiírják a pályázatot és annak sorsa felett rövid időn belül megtörténik a döntés. Az elmondottak után az eredményt nem nehéz megjósolni.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub győzelme Szegeden. Múltó elégtételt vett tegnap délután az Aradi Atlétikai Klub Szegeden a Szegedi Atlétikai Klub felett az elmúlt héten Arad másik football-csapata feletti győzelméért. Egy héttel ezelőtt ugyanis 5 : 0 arányban verte a Szegedi Atlétikai Klub az Aradi Postások szép fejlődő football-csapatát a kedves büszkeséggel telt el a szegedi csapat Arad felett elért győzelméért. Arad e megveretéseért tegnap délután azután az Aradi Atlétikai Klub vett elégtételt azzal, hogy mindvégig igazgató, változatos játékban 1 : 0 arányban legyőzte a szegedi csoportot s ezzel a kerületi bajnokság ügyét egyelőre Arad javára billentette át. Míg itthon a Klub atlétikai házi atlétikai diadalukban számoltak be egy évi eredményükről, addig a football csapat az Asoev déli gyorsmotorjával Szegedre rándult át. Gyönyörű időben, kevés számú közönség jelenlétében, fővárosi bíró vezetése mellett (Izso László BTC.) folyt le az ujszegedi pályán a mérkőzés, melynek első félideje 0 : 0 eredményű volt. Az eldöntetlennek látszó mérkőzés második fél idejének 30-ik percében Gácsy (AAC) lövi Szeged kapujába a mérkőzés egyetlen, de egyben védhetetlen goalját. Szeged rendkívül sokat haladt játékában. — Védelme kifogástalanul dolgozik, csatárai fürgék, goalra rugni azonban gyöngék. Az aradi csapatól nem láttuk a tőle megszokott szép összjátékot, helyezkedésük kissé rendszertelen volt, egészben véve azonban a legjobbat igyekeztek nyújtani s tudásuk kellő érvényrejutását Szeged ügyes lekaposolásai hiúsították meg. Az aradi csoport a következő összeállításban játszott: Gárdos—Kornis, P. Lák—Zay, Mann, Bácskay, Murinyi, Sárosi, Asbóth, Gácsy, Szóke. A csapat még az este haza érkezett.

+ A kisjenői löverseny. A kisjenői tegnapi löverseny eredménye a következő:

I. Földmívelésügyi miniszter díja. Eladó sikverseny. I. Fejér J. 4 é. sk. Igazság. II. Br. Neumans r. 3 é. sz. m. Lándeskind. Futott még három ló. A versenyt tévedés folytán újra kellett futtatni. Az intézőség ugyanis a sikversenyben gátat állított be. Ezért a hatodik futam után meg kellett ismételní ezt a versenyt, amelynek eredménye ugyanaz lett, mint az első futamnál volt. II. Hangostói gátverseny. Három ló futott. I. gr. Orsich P. százados 3 é. pk. Hiu. II. Gróf Vay A. főhadnagy 3 é. spm. Dunois. III. Bökönyi akadályverseny. Három ló futott. I. Báro Baich D. hadnagy 4 é. pm. Bojtár. II. Báro Neumans R. 5 é. sk. Blanche. IV. József 6 es. és kir. főherceg 6 fensége díja. Három ló futott. I. Fejér J. 3 é. pk. Sáfárány, II. Báro Baich 3 é. sk. Mozi. V. Urlovasok szövetkezete díja. Három ló futott. Báro Baich 3 é. pk. Mindenem. II. Gróf Orsich D. százados 3 é. pk. Hiu. VI. Dohányosi gátverseny. Három ló futott. I. Báro Baich 4 é. sk. Mirevaló. II. Kintzig J. 4 é. pk. Remény. A hatodik futam után parasztkövetkezett, amelynek befejezte után megiamételték az első futamot a feat közölt eredménnyel.

A budapesti kéjgyilkosság.

Haramia szininövendék. — A tettes vallomása.

Távirati tudósítás.

Arad, október 18

Abba a sötét tragédiában, melynek színhelye volt a budapesti Erzsébet-körut 1. számú háznak második emelet 33. számú lakása, a rendőrség befejezte a vizsgálatot. A detektívek Krecsányi detektívönök személyes vezetése alatt gyors munkát végeztek; a rablógyilkos hamarosan megkerült. A meggyilkolt is, a gyilkos is megvetésre méltó emberek voltak. A Spiegel-Szilasi lakásán talált levelek bizonyítják, hogy mindenféle állásu, foglalkozásu ifjak Budapesten abból é'nek, hogy urak barátságát keresik. Azok között, akik ilyen módon felkinálják és eladják magukat, vannak színészek, szininövendékek, tanulók, munkások stb. És ezek az emberek tisztes helyen is megfordulnak, nincsenek rendőri felügyelet alatt, pedig beteg emberek perverz hajlamait használják ki.

Annyira romlottak ezek az ifjak, hogy senkit sem lep meg, ha tolvaj, rabló, gyilkos találkozik közöttük.

Szerelmes levelek.

Krecsányi detektívönök Kónya és Grazer detektívekkel megtartotta az Erzsébet-köruti lakásban a helyszíni szemlét és áttanulmányozta a meggyilkolt levelezését.

Tulajdon részben szerelmi ömlengések, vagy pénztké'ő levelek voltak ezek. Ali, Alice, Budi, Géza, Akos, Imrike aláírással, amelyekben a levélírók találatat adtak az Adria-, Enke-, Mátyás király stb. kávéházakban, vagy pénzt kértek.

Legtöbb levél Akostól jött. Ott a helyszínen megállapították azt, hogy a levélíró Szuhai Akos, volt tisztjeltes, aki most Spiegel-Szilasiól megfertőzött fekszik valamelyik budapesti kórházban és rettenetesen féltékeny egy Pista nevű vetélytársára.

Szuhai Akos kőrő és fenyegető leveleket írt, megfenyegeti Spiegelt, hogy nagyon meg fogja bánni, hogy őt beteggé tette és most hűlenül elhagyta egy komédiás kedvéért.

A levelek után Szuhait lehetett a gyilkossággal gyanúsítani. A házbéliek vallomása egymástól nagyon eltérő volt, ahányan Spiegeltől távozó fiatal embereket láttak, annyiféle szemlélyleirást adtak.

A detektívek elindultak, hogy megkeressék Szuhai Akost és a Pistát, az új kegyencet. Szuhai Akosról az Adria kávéházban kaptak felvilágosítást, onnan elmentek a Rókus-kórházba. Itt kezelték Szuhait, aki bélbajban szenved, de saját kívánságára elbocsátották.

A detektívek végig telefonálták az összes kórházakat, a Szent István-kórházban ráakadtak Szuhaira.

Liszikai a gyilkos.

Szuhai már tizennégy nap óta van a Szent István-kórházban, őt a gyilkossággal gyanúsítani nem lehetett.

A detektívek elmondották, hogy mi járban vannak. Szuhai a gyűlölet hangján beszélt Spiegelről is és a vetélytársáról is, akiről elmondotta, hogy szininövendék, Liszikai Istvánnak hívják és a Mária-utca 11. számú házban lakik.

— Csakis ez a komisz, alávaló fráter lehet a gyilkos! — mondotta Szuhai. — Szilasi-Spiegelért különben nem kár. Ő megérdemelte sorsát. Nagyon sok szegény, fiatal embert csábított a rossz úra és el nem engedte áldozatait, amíg lelkileg, testileg tönkre nem tette őket.

A detektívek azonnal elmentek a Mária-utca 11. számú házba. Ottan Kurdi Gyulánál albérlésben lakik Liszikai István, aki 27 éves, volt orvosnövendék, jelenleg a Vigszin ház iskola növendéke. A detektívek Kurdinétól

megtudták, hogy Liszikai itthon van, alszik. Délután jött haza. A lakásadónő nem vett észre rajta semmi különösét.

A detektívek kérdésére nem sok jót tudott róla mondani. Kellemetlen, izgága természetű, rendetlen, korhely ember. Nincsen semmi szeméremérzése. Azzal dicsekszik, hogy gazdag urak tartják ki. Ez azonban csak dicsekedés, mert ritkán van pénze. Ilyenkor tényleg barátaitól kapja. Otthonról egyáltalán nem támogatják. Szülei szegény emberek.

A detektívek most bementek Liszikaihoz, aki ágyban feküdt.

— Keljen fel Liszikai, beszélünk kell önnel!

Néhány kérdést intéztek hozzá, majd ezt mondták:

— Hát ne komédiázzunk sokat! — szólt most a detektív. — *Mesélje el nekünk, hogyan gyilkolta meg Szilasi Adolfot.*

Liszikai hörgésszerű hangot hallatott, meg-rázkódott és rekedten mondtotta:

— Ne kiozzanak tovább. *En gyilkoltam meg. Önvédelemből.*

A házkutatás.

A detektívek körülnéztek a lakásban. Ott egy új kalap és egy pár új keztyűn kívül semmit sem találtak. Csak nagy unszólásra vallotta be a rablógyilkos, hogy az illemhely vízvezetékének tetejére rejtette a tör, amelylyel a gyilkosságot elkövette. Egy zsebkest, revolvert, szemüveget és zalogjegyet Spiegel láncáról és órájáról találtak meg.

A rablógyilkost bevitték a bünjelekkel együtt a főkapitányságra.

A vallomás.

A főkapitányságon kihallgatásakor Liszikai István ezeket mondtotta:

1905. június havában Egerben érettségizett, azután beállt papnövendéknek. Három évet töltött ott, aztán megunta a lyceumi életet és Budapestre ment orvosnövendéknek. De nagy nyomorban volt. Apja, aki Apconközségi jegyző és sok gyermeke van, nem segíeyezhette. Ugyvédi irodákban másolt, de így sem volt enivalója. Tandiját nem tudta fizetni és mult hó 11-én felvétette magát a Vigszin ház iskolájába. Szilasi-Spiegel Adolffal ez év január havában ismerkedett meg. Tudta róla, hogy milyen ember, de mert pénzbelileg segíeyezte, nem szakított vele. Oka nem is volt erre, mert néki Szilasi ajánlatokat nem tett. 15 éa este felkereste Szilasi a Mátyás király kávéházban és arra kérte, adna neki pénzt tandijra. Szilasi megígérte, hogy ad, de csak a lakásán, mert nála nincs annyi.

A gyilkosság.

Hajnali négy órakor elmentek a lakásra. Ottan Szilasi azonnal ráborult, *ölelni, csókolni kezdte.* Liszikai ellökte és azt mondtotta:

— Ilyenekkel nekem ne jöjjon, mert baj lesz belőle! Nem vagyok olyan, mint a többi barátjai.

Szilasi nagyon megharagudott, de nem szólt. Odadobott neki egy vánkost és paplant és azt mondtotta:

— Feküdjék le!

Lefeküdtek, ő a divánra, Szilasi-Spiegel az ágyba és mindketten elaludtak.

Röggel 7 órakor Liszikai arra ébredt, hogy Spiegel melléje fekszik. Lerugta a divánról. A nyomorult ember felugrott, ágyához szaladt, az éjjeli szekrény fiókjából revolvert vett elő és a fiatal emberre szegezve azt kiáltotta:

— Lelőlek, ha azonnal meg nem adod magadat.

Liszikai ijedten leugrott a divánról, a közvetlenül mellette, az asztalon fekvő papírvágó kést felkapta és Spiegel-féle sujtott.

A kés Spiegelnek torkába hatolt, a megsérült ember félrelökte a gyilkos kezét, így támadt a vágott seb. De Liszikai most már nem tudta mit cselekedjen és addig szurkálta Spiegelt, amíg az teljesen elcsöndesedett. Aztán a még élő embert a diván alá rugta és rádobta a takarót.

Megmosakodott, levetette magáról a véres inget és felvette Spiegelnek másnapra odakészített ingét. Csak azután jutott eszébe, hogy elveszi a pénzt és ékszerárgyakat.

Az erszényben, melyet az éjjeli szekrényről levett, 12 korona készpénz volt; elvette Spiegel óráját, láncát és arany csipetójét is.

Becsomagolta a véres inget, a tört, revolvert és elosont a lakásból. Eszrevétlenül jutott ki a házból is.

Gyilkosság után.

Az Akácfa-utcában konfliktust fogadott és kivitette magát a kelenföldre. Az Átlós-úton egy faraktár fái között eldugta a véres inget és a pénztárcát (ott meg is találták).

Azután visszajött és egy Üllői-uti zálogházban elzálogosította a meggyilkolt aranyóráját és láncát 22 koronára. A pénzen kalapot vett, keztyűt és megebédelt.

Azután hazament.

— *Önvédelemből cselekedtem!* — fejezte be vallomását, amit azután tettem, azt már beszámíthatatlan állapotban követtem el.

A rablógyilkos, amikor Tóth János rendőrkapitány, aki a nyomozást vezeti, másodszer kihallgatta, megmaradt első vallomása mellett, pedig kétségtelen, hogy *Liszka a rablógyilkosságot előre megfontolt szándékkal követte el.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Szelle—Kertész-ügy. Irtunk már arról, hogy Szelle József volt ügyvéd panaszt tett az aradi törvényszéknél Kertész József dr. aradi ügyvéd, a Szelle egykori esődtömeggondnoka ellen. Ez ügyben a vizsgálat folyik. Időközben Szelle azt kérte a törvényszék vizsgálóbírójától, hogy Kertész vagyonára rendelje el a bünygyi zárlatot, egyben biztosítási végrehajtást is kért. A vizsgálóbíró elutasította Szelle kérelmét.

§ Kereskedő és gyáros afférja. Egy pozsonyi gyáros és egy aradi kereskedő között felmerült incidens ügyében tárgyalta ma Bozóky Mátyás büntetőjársbíró. Grauer Náthán pozsonyi lakk gyáros feljelentést adott be Braun N. Antal aradi kereskedő ellen becsületsértés és életveszélyes fenyegetés címén. Előadja panaszában, hogy *üzleti ügyből kifolyólag* összeszólalkozása volt Braunnal, aki megtámadta és arcul ütötte sőt életveszélyes fenyegetést is alkalmazott vele szemben. Braun viszont rágalmazás miatt tett feljelentést a gyáros ellen, akit azzal vádol, hogy üzleti becsületében támadta meg. Az ügy tárgyalását ma nem fejezték be, holnap folytatják.

§ Megszűnt sajtópör. Az aradi büntető járásbírósa előtt folyó egyik pört, amelynek Zinner Vilmos Szabadság-téri óras volt a vádlottja, megírta az Aradi Közlöny. Egy aradi asszony följelentette Zinnert, hogy az óras őt bántalmazta. Miután Zinner és följelentője kibékültek, az óras pört indított lapunk ellen az ügyét tárgyaló cikk miatt. A napokban volt ez ügyben tárgyalás, amelyen a cikk szerzője a téves információ alapuló cikkért sajnálkozását fejezte ki, mire Zinner visszavonta panaszát.

§ Kártérítés — automobil-karambol. Az aradi kir. törvényszéknél Gál István zimándi gazdálkodó ma 8160 korona kártérítési összeg erejéig pert indított ifju Kintzig János földbirtokos ellen. Előadja keresetében, hogy folyó évi május 4-én délután 5 óra felé kocsin Zimánd felé haladt. Szembe jött vele az országúton automobilján Kintzig János. A hirtelen kanyarodásnál nem vették egymást észre és úgy történt meg, hogy az automobil *elgázolta a kocsit*. Gál kiesett a kocsiából és lábát törte. Kintzig János 200 koronát küldött Gál Istvánnak, aki felvette ugyan a pénzt, de ma 8160 korona erejéig kártérítési pert indított. Az ügyet az aradi törvényszék legközelebb fogja tárgyalni.

Véres kardaffér Aradon.

Huszárhadnagy és városi tisztviselő verekedése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Ma déli negyed egykor Aradon a Forrai- és Rákóczi-utca sarkán véres kardaffér történt. Az ügy szereplői: Zay Dezső Elemér, a harmadik számú honvédhuszár ezred aradi osztályának hadnagya és Brassai Ernő aradvárosi adótiszt, akik között az említett helyen szóvita támadt; ebből keletkezett a nagy feltűnést keltett affér, amelynek súlyos sebesültje, az adótiszt most betegen fekszik lakásán. Az ügy előzményei homályosak. Az inzultus keletkezését ugyanis a szereplő felek homlokegyenest ellenkező módon adják elő. Brassai szerint a hadnagy minden komoly ok híján támadta meg a nyílt utcán és összekaszabolta anélkül, hogy védekezhetett volna. A huszártiszt viszont ezt mondja: Brassai folytonos fixirozása, majd kihívó inzultusa készítette őt arra, hogy kardjához nyuljon. A homályos ügy lovasgias utra terelődött, amelylyel egyidejűleg a katonai hatóság fogja kezébe venni és megvizsgálja az eset okait. A vizsgálat befejeztével talán több olyan pozitív dolog kerülhet nyilvánosságra, a melyeket eddig a homály föd.

A véres afférről ezt a tudósítást közöljük:

Hogyan történt az affér.

Ma déli negyedegykor a Rákóczi- és Forrai-utca sarkán lévő Guttman Samu-cég üzlete előtt történt a véres inzultus. Brassai Ernő akkor ment a hivatalból Rákóczi-utca 21. számú lakására ebédelni. A bolt előtt haladók és az üzletben lévők egyszerre csak azt látták, hogy Brassai fölemeli bambusznádbotját és a hadnagy felé sujt. Ugyanekkor a hadnagy kardjával az adótiszt fejére csapott. A bot fölfogta az ütést, úgy, hogy a kard a kalap egyrészt érte el és azt levágta. A kemény kalap teteje ennek következtében úgy szétvált, mint ahogyan egy görög dinnyét szétvágnak. A szemtanúk látták, hogy a hadnagy még többször vágott Brassaira, *akinek a jobb kezefejét, jobb felső karját és bal alsó karját megsebesítette.*

Az adótisztet, aki pillanatra elvesztette eszméletét, többen a Guttman-üzletbe kísérték és ott kimosták sebeit, amíg Hecht Arnold dr. rendőrorvos megjelent. Ő kötözte be a sebeket s a mentők Brassait lakására szállították.

A Guttman-cég egyik segédje, Stein Mór így mondta el az eset részleteit:

— Azt nem tudom, hogy miből keletkezett a verekedés. Csak azt láttuk, hogy Brassai botjával a hadnagy felé sujtott ugyanakkor, mikor Zay a karddal az adótisztet megvágta. Brassai botja kettétört. Azt nem tudom, hogy a kard vágta-e ketté, vagy a védekezés közben tört el. Amikor a tömeg a hadnagyot megakarta támadni, az kivette a revolverét és azt mondta, hogy aki hozzányul, azt agyonlövi.

Brassai sérülései.

Amint említettük, Brassai sebeit Hecht dr. kötözte be. Hecht a sebesülésről ezt mondta munkatársunknak:

— Brassai három helyen sebesült meg: a jobb alsó karján hosszabb vágást kapott, a bal

kezefején a kis és a névtelen ujj között a karom fölfelé hatoló vágás van, amely eléggé súlyos. *A kis ujjat csaknem lemetszette a kard s az alsó karról husdarabokat vágott le.* Itt nagy vérvesztés volt. Az inak nincsenek megsérve; valószínű, hogy a kis ujj elveszti érzékelő képességét s így nem használhatja. A jobb felső karon kisebb szurt seb van. A sérülések husznapon túl gyógyulnak.

— Nekem — mondta Hecht dr. — úgy mondta el Brassai az első pillanatokban, hogy azt se tudta honnét, egyszerre csak kardvágást érzett a fején, amelyet azonban a botjával szerencsésen el tudott háritani, úgy hogy csak a kalapja ment tönkre.

Védekezés közben a botja ketté tört. A sebeket ilyen sorrendben kapta: Először a jobb alsó karján érte a kard, amely a védekező Brassai botjáról csuszott le. Azután mikor már a jobb karját a vágás következtében nem tudta használni, a balkarjával védekezett s ekkor kapta a vágott, meg szurt sebet. A szurást kapta legutoljára.

A nyomozás.

Az eseményről a rendőrség azonnal tudomást szerzett, mert Szepekovszky rendőrhadnagy véletlenül jelen volt az inzultusnál, amint hivatalából hazafelé tartott. Brassait a lakásán a szolgálatban levő Vozáb rendőrhadnagy hallgatta ki, aki előtt a következőket mondta:

Ma déli fél 1 órakor hazafelé tartva, észrevettem, hogy Zay Dezső honvédhuszárhadnagy követ. Mítsem sejtve, betértem a Forrai- és Rákóczi utca sarkán lévő üzletbe; midőn onnan kijöttem, szembe talákoztam Zay hadnagygyal, ki midőn mellém ért, kardját lábamhoz lökte.

Én észrevéve, hogy az inzultus szándékosan történt, rászóltam:

— Hadnagy ur akar valamit?

Erre ő sértő szót mondott, én szintén sértő szóval válaszoltam. Hogy ő mit mondott nekem s hogy én mit mondtam neki, arra már nem emlékszem. Erre Zay hadnagy kardot rántott s többször rám sujtott, úgy, hogy jobb és balkaromon súlyosan megsérültem. Tudomásommal a katonatiszt sértés esetében csakis előre bocsátott figyelmeztetés után használhatja oldalfegyverét, de ezt is csak akkor, ha a sértés még a figyelmeztetés után is folytatódik; tekintettel tehát ezen körülményre, hogy Zay hadnagy ezen figyelmeztetést elmulasztotta, ellene súlyos testi sértésért vádat emelek. kérem a nyomozás megejtését és Zay honvédhuszárhadnagy megbüntetését.

Látogatás Brassainál.

A máskor oly csendes Rákóczi-utca, — ahol a megsérült Brassai lakik, — ma a szenzációs események képét hordta magán. Az utca telve volt kíváncsi emberekkel. Többnyire nőkből áll az érdeklődők csoportja, akik a legképtelenebb feltevésekkel szórakoztatják egymást. Az affér okáról ezerféle verzió és pletyka kering.

A szomszédos házak ablakait is kíváncsiak töltik meg. Kora délutántól fogva gyors egymásutánban érkeznek látogatók Brassaihoz. Az orvosok, a hatóság emberei, rendőrtisztviselők, újságírók stb.

A beteg egy tágas, világos utcai szobában fekszik. Aféle legénylakás. Brassait a pamlagra fektették az orvosai, ahol bekötötték vérző sebeit. A két alkarján és a bal keze fején vannak sérülések. A fején jeges borogatás. A beteg — bár nyugalmat mutat — rendkívül izgatott és még teljesen hatása alatt áll az incidensnek. Az első láz jelentkezik nála. Sápadt.

arcában kigyulnak a rózsás foltok, szemei lázban égnek. Az egész teste remeg.

— Vártam, hogy eljönnek az urak, — mondotta, amint beléptek az ujságírók — és fel akartemelkedni helyén,

Édes anyja lépett hozzá és aggódó figyelemmel akadályozta meg szándékában.

— Kiméld magad fiam. Pihenned kell.

— Hogy érzi magát?

— Mint látják elég jól, — mondotta mosolyogva — egy kis vágás az egész.

— A fején nem sérült meg?

— Nem. Kivédtem a vágást a botommal.

Meg is mutatta az életmentő botot. A vastag bambusznádból levő bot a közepén meg van törve. Nehéz huszártiszt kard törte el. A bot még tele van friss, piros embervérrel. Valószínűleg akkor fröcsesent rá a vér, amikor a jobb karjából kiömlött.

Közben jön a rendőrtisztviselő. Jegyzőkönyvet vesz fel az esetről.

Es így megy ez egész délután. Hivatalos emberek, barátok, orvosok egymást váltják fel a betegszobában. A Rákóczi-utca lakói pedig tovább boncolják, részletezik és kutatják az esemény okát.

Brassai teljesen eszméleténél van és összefüggően, kissé halk hangon, sápadtan mondta el az esetet, a jegyzőkönyvet azonban bekötött karjával nem tudta aláírni. Mikor a rendőrtiszt eltávozott, barátjával és édesanyjával beszélgetett, majd munkatársunk kérdéseire a következőket mondta el:

— Ma délből hivatalomból hazajövet a Hungária-kávéház előtt találkoztam Zay huszárhadnaggyal. Személyesen nem ismertem őt, csupán látásból. Feltűnt nekem, hogy a hadnagy követ. En azonban nyugodtan mentem hazafelé. Mikor a Forrai-utca és Rákóczi-utca sarkához értem, hozzámlépett a hadnagy és hüvelyben levő kardját a lábaim közé dugta olyanformán, mintha az ügyetlenségéből csapódott volna hozzám.

— Akar hadnagy ur valamit? — kérdeztem tőle.

— Ön már régen fixíroz engem — válaszolta Zay és egyben reprodukálhatatlanul durva kifejezésekkel illetett. Még védelmezni sem értem rá magam a támadások ellen, mikor a hadnagy hirtelen kardot rántott és a fejemre vágott. Én felkaptam botomat és némileg kivédtem az ütést, úgy, hogy a kard csak a fekete kemény-kalapomat érte.

— Nézze — mondotta Brassai rámutatva az ágy mellett heverő kalapra — a kard egészen levette a kalapom tetejét, de szerencsére a fejemet nem érte. A botomból is, amely szintén itt fekszik, lehasított egy jó darabot az erős ütés. Hogy ezután mi történt, arra pontosan nem emlékezem. Láthatja — szolt bekötött karjaira mutatva — három sebem van. Eszméletemet nem vesztettem el és betámo-lyogtam Guttman Samu üzletébe, ahol a vizvezetéknel kimostam sebeimet. Ezután jöttek a mentők és a lakásomra vittek.

— Volt-e Önnél fegyver? — kérdezte munkatársunk.

— Nem volt semmi nálam a botomon kívül — mondotta Brassai — mert ha lett volna nálam fegyver, agyonlőttem volna.

Zay hadnagy nyilatkozata.

Zay D. elemér hadnagyot menyasszonya, Hendrey Mici családja körében kereste fel ma délután munkatársunk. A huszárhadnagy az esetről a következőket mondotta:

— Már régebben észrevettem, hogy Brassai fixírozott engem. Különösen mióta nem vagyok szolgálatban és többször polgári ruhában

járok, kihívóan szokott nézegetni az utcán. Ma délből, mikor a menyasszonyomhoz akartam menni, a minorita-templom előtt találkoztam Brassaival, aki néhány ur társaságában sétált. Mikor hozzám ért, meglökött és tovább ment. Én utána néztem s egy pillanatig arra gondoltam, hogy utána megyek és a lakásán felelősségre vonom. Utközben megdöntöttem magam és néhány percre be akartam térni a Gambriusz-vendéglőbe. Ekkor azonban szemben találtam magam újra Brassaival, aki ismét meglökött és reám szolt:

— Hadnagy ur!

— Nézze kérem — válaszoltam én — már többször észrevettem, hogy az ur engem fixíroz. Most csak annyit mondom, hogy vigyázzon!

— Kérem — mondotta ő — jöjjön velem egy kicsit sétálni, majd beszélünk a dologról.

— Én nem ismerem önt — válaszoltam — s újra csak azt mondom, hogy vigyázzon magára, mert pofon ütöm, ha nem hagy el.

— Pofon üti az... — kiáltott rám durván Brassai, mire én látva, hogy ő fenyegetően lép fel, védőleg magam elé tartottam a kardomat. Erre ő botot emelt és megütötte a bal kezemet. Ekkor huztam én ki a kardomat, hogy kivágjam kezéből a botot. Bántani nem akartam és csak akkor rántottam kardot, mikor arra kénytelen voltam. Ő tovább hadonászott botjával, mire formális vivás keletkezett közöttünk. Amint láttam, hogy botja ketté törik és karja vérzik, kardomat visszatettem hüvelyébe. Ismétlem, nem az volt a célo, hogy megvágjam és kardomat is csak akkor használtam, mikor ezt a szolgálati szabályzat kötelezőleg előírja. Mikor távozni akartam, már nagy tömeg vett körül. Ekkor valaki, ha jól emlékszem, maga Brassai, oda kiáltott az emberekhez:

— Meg kell lincselni!

A tömeg hozzám közeledett, mire én rászóltam az emberekre:

— Ne jöjjön ide senki, mert aki hozzám lép, lelővöm! Egy Browning-revolver volt ugyanis nálam, mert ma reggel érkeztem haza egy hosszabb utról. Ezután — mondta tovább Zay — elmentem a Fehér Kereszt szállodába, majd jelentkeztem Czech Colbert báró őrnagy, osztályparancsnoknál és Lippner Károly ezredesnél, akiknek jelentést tettem az esetről. Ezután Valerián Zsigmond főhadnagy és Vadas Jenő hadnagy után provokáltam Brassait. A további eljárást nyugodtan várom.

Zay hadnagy kijelentette még, hogy jelenleg betegsége miatt szabadságon van és nőülése miatt újból hosszabb szabadságot kért, amely kérése felől még nem érkezett döntés.

Zay különben mintegy öt-hat év óta van a harmadik ezrednél. Ezelőtt egy évvel Szegeden szolgált ugyancsak a 3. számú ezrednél, ahol egy, akkoriban nagy port felvert vendéglői affér miatt pisztolypárbajt vívott. Az affér a Próféta vendéglőben történt egy rendkívül erős szerb ügyvédjelölt és a hadnagy között.

Zaynak tíz nap előtt a Központi kávéházban is konfliktusa támadt egy aradmegyei főszolgabíróval. Ezt az ügyet azonban békésen intézték el.

Czech báró őrnagy az afferről.

Mint Zay hadnagy nyilatkozatából kitűnik, az ügy már a katonai hatóság előtt áll. A hadnagy jelentést tett Czech báró őrnagy osztályparancsnoknak, valamint Lippner ezredesnek, akik felszólították, hogy jelentését írásban terjeszse elő.

Mikor munkatársunk az őrnagyot felkereste, két huszártiszt éppen akkor tett nála jelentést az affér lovagias utra terelődött részé-

ről. Zay hadnagy ugyanis Valerián Zsigmond főhadnagy és Vadas Jenő hadnagy után provokáltta Brassait, aki kijelentette, hogy segédeit holnap nevezi meg és azok holnap fognak tárgyalni a tisztekkal. Czech őrnagy a két tiszt jelentését tudomásul vette.

Munkatársunk kérdésére az őrnagy az afferről ezeket mondta:

— Amint én az esetet hallomásból ismerem, Zay hadnagy akkor használta fegyverét, amikor erre Brassai provokálta őt. Én mindenestre a hivatalos szabályzat szerint fogok eljárni. Jelentést teszek az esetről az előljáró ezredparancsnokságnak és megindítom a vizsgálatot. A vizsgálat egyelőre attól is függ, hogy Zay hadnagy kap-e lovagias elégtételt Brassaitól, vagy nem. A szolgálati szabályzat megállapítja, hogy mikor szabad a katonának fegyveréhez nyulni. A szabályzat 20. és 444. §-a kötelezi a katonát katonai becsületének megvédésére és feljogosítja arra, hogy támadás esetén kardját használja. A vizsgálat lesz hivatalosan felderíteni, hogy jogosan használta-e Zay hadnagy fegyverét, vagy nem.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Félisten, színmű. (C bérlet.)

Szerda: Lucia, opera. (A bérlet.)

Csütörtök: Hivatalnok urak, színmű. (B bérlet.)

Péntek: Elvált asszony, operett. Bemutató előadás. (C bérlet.)

Szombat: Elvált asszony, operett. (A bérlet.)

* A második opera-est. Az idény második opera-estjét Mascagni és Leoncavallo felülmulhatlan szépségű zenedrámái: a *Parasztbecsület* és *Bajazzók* töltötték be. A Parasztbecsület a már ismert szereposztásban került színre. *Wlassák Vilma*, *Ferrari* és *Ercolani* a három főszerepben magas színvonalu zenei élvezetet nyújtott. Tökéletes volt a maga szerepében mindegyik. A szép *Lolát Zalay Margit* játszotta s szép hangja érvényesült. Az intermezzo megkapta az obligát tapsot, de a zenekar a mai estén különben is finoman és diszkrétül játszott. A *Bajazzókban* három új szereplő lépett fel. *Neddát Ferranti* kisasszony énekelte. Jó iskolája ma is szép hatást ért el. A játéka pepig nyert bátorságban és közvetlenségben. *Silviót B. Szabó* énekelte. Szerelmi kettőse *Neddával* tele volt érzéssel, hangulattal. *Boda* a harmadik komédiás szerepét játszotta. Eneken, játékban jó volt. A jó együttesből is kimagaslott *Ferrari* lovag bravúrosan megjátszott és hatalmas drámai erővel énekelte *Caniója*; *Ercolani E.* baritonja pedig a prológban tündökölt teljes szépségében.

* Egy aradi énektanár nő sikere Nyiregyházán. Vasárnap nyitotta meg Nyiregyházán a Besenyey-kör a Nemzeti Szalont. Ez alkalomból este magas színvonalon álló hangversenyt rendeztek, ahol a közkedvelt aradi énektanár, *Weichhart Auróra* az ő ismert intelligenciájával és hangjával fénypontja volt az est sikerének. Gyönyörű előadásával zajos tapsot aratott. 3974

* A vasárnapi 2-ik Colbertson hangverseny. Arad egész társadalmá a nagy művészi szenzációk idején tapasztalható érdeklődést tanúsít Colbertson Sasa, a világhírű hegedűművész jövő vasárnapi hangversenye iránt. Kerpel László könyvkereskedésében a legelőkelőbb közönség eszközlő előjegyzéseit a koncertre s előrelátható, hogy a Fehér Kereszt díszterme zsúfolva lesz ezen a hangversenyen. A fiatal mester most kapott meghívást a román királyi udvarhoz s az a ritka megtisztelő kitüntetés érte, hogy Erzsébet román királyné, a költőjé *lalkü Carmen Sylva* sajátkezűen irt levélben hívta meg a vinajai kastélyba. Colbertson nemrég a most sokat emlegetett *Alfonz* spanyol király palotájába meghívott fejedelmi személyek előtt játszott s fényes kitüntetésben részesült. A király maga is a legmelegebb dicsérettel halmozta el a fiatal mestert, akinek rendjelet adományozott. A közönség helyesen cselekszik, ha kellő időben gondoskodik megfelelő helyek előjegyzéséről. 3948

* **Cowboyok Argentínában.** Amerika látványosságokban kimeríthetetlen világából mutat be újabb érdekességeket az Uránia színház. Argentína mérhetetlen mezőin találkozunk a világ legvakmerőbb lovasaival, a cowboyokkal, akik bravuros művészetükkel hangos csodálkozásra fakasztják a nézőt. Az új műsor keretében kerül színre ez a nagyszerű látványosság, amelyhez még egész légiója sorakozik az érdekesnél érdekesebb képeknek. Baden Badent, a világhírű fürdőhelyet természet utáni felvételben ismeri meg a közönség. Napfürdő és egyéb sportok című mozgófénykép a legmodernebb sportokat ismerteti meg velünk és a műsor slágerja, a Zsebkezdő című dráma olyan szenzációt fog kelteni, mely ezt a műsort a legélvezetesebbek közé fogja sorozni. 791.

HIREK.

Tiltakozás Ferrer kivégzéséért.

Viharos tüntetések.

Távirati tudósítás.

Arad, október 18.

A liberális eszmék vértanújának, Francisco Ferrernek kivégzése ellen vasárnap a főváros közönsége is állást foglalt. Az újváros háza termében népes gyűlést tartottak, amelyen Székely Aladár dr., Váradi Antal dr., Madzsar József, Várady Zsigmond, Pető Sándor dr. országgyűlési képviselő és Kunfi Zsigmond dr. éles szavakkal keltek ki a reakció, a klerikalizmus és a militarizmus ellen. Időközben fiatal emberek a közönség soraiba szorták az „Alkotmány” egyik minap megjelent cikkét és litografált felhívásban azzal fenyegették meg a mai gyűlés rendezőt, hogy van még pogrom a világon. E felhívásra az utcán kaptak választ a jeles ifjak, akiket csufosan elverték. A tiltakozó gyűlés után a fiatalság tüntetést rendezett a Kossuth Lajos-utcai kaszinók előtt is. A demonstrációnak a rendőrség szakította végét.

Madrid, október 18. A kamará an Maura miniszterelnök a republikánus képviselők kérdésére kijelentette, hogy a kormány figyelemmel kíséri a barcelonai helyzetet és gondjuk lesz rá, hogy ott a törvényalkalmaztassék. Megjegyezte, hogy a külföldi tiltakozó tüntetéseknek, úgy látszik, az a céljuk, hogy Spanyolországnak azt a jogát kétségbe vonják, hogy a barcelonai zavarok okozóit megbüntesse. A spanyol kormány nyugodt. A miniszterelnök bejelentette, hogy a Ferrer esetre vonatkozó aktákat a kamarák elé terjeszti.

London, október 18. A Trafalgar-téren ma tiltakozó gyűlés volt Ferrer kivégzése ellen. A gyűlésen képviselők és szociáldemokrata pártvezetők beszédeikben hevesen megtámadták Alfons királyt. A tiltakozó gyűlés után mintegy 10.000 ember a spanyol nagykövetség felé vonult, ahol összeütközések voltak a rendőrséggel. A rendőrség hatalmába kerítette a tüntetők összes jelvényeit. A tömeg a római katolikus dóm elé vonult, ahol a tüntetéseket folytatták, amíg a rendőrség, amely közben erősítéseket kapott, szétűzte őket.

Amsterdam, okt. 18. A szociálisták által Ferrer kivégzése elleni tüntetés céljából rendezett népgyűlés után a résztvevők zárt menetben a spanyol konzulátus elé vonultak. Itt szét szorták őket. A tüntetők egy csoportja azután bevverte a De Fijid című klerikális ujság szerkesztőségének ablakait.

Lüttich, okt. 18. Itt is tüntető meeting volt Ferrer kivégzése ellen. Egy tüntető csoport összezuzta két kolostor ablakait és elpusztította egy templom sekrestyéjét.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 19-én az időjárás: változás nem várható.

— A Spitzer hagyaték értékpapírjainak árverése. Ma reggel kilenc órakor árverezték el Beles János királyi közjegyző irodájában a Spitzer hagyatékban volt értékpapírokat. Az árverésen megjelentek: Kneffel Béla, az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár, Keresztes Gyula dr. az aradmegyei takarékpénztár, Lusstig Ármán az első aradi takarékpénztár képviselőjében, továbbá sok értékpapírkereskedő, így Goldschmidt Sándor, Weisz Bertalan, Strasser Győző, Tedeschi Viktor, Nemess Géza, Robitsek Sámuel. Árverésre került száz darab aradcsanádi törzsrészvény, megvette Kneffel Béla darabját 200 koronáért, 6 darab első aradi részvény, megvette Lusstig Ármán darabját 2680 kor.-ért, 26 drb. ipar és népbanki részvény, megvette Weisz Bertalan drbját 544 kor.-ért, egy darab Széchényi gőzmalom részvényt megvette Nemess Géza 603 koronáért, egy darab aradmegyei takarékpénztári részvény, megvette Strasser Győző 2540 koronáért, két darab kereskedelmi területi részvény, megvette Tedeschi Viktor 22 koronáért. Több régi ércpénzt és Spitzer erszényét Wallfisch Ármán bankár váltotta magához 44 koronáért.

— Bleriot vadászaton. Éjjel jelentik Budapestről: Bleriot ma Hevessy Vilmos mérnök meghívására Aszód határában vadászaton vett részt. A kitűnő aviatikus kiváló vadásznak bizonyult, akinek még hozzá szerencséje is volt. Elejtett egy őzet, több nyulat, fácánt és még sok egyéb madarat. Megsebesített egy vadászot is. Bleriot kijelentette, hogy két év óta nem volt vadászaton, bár ez egyik legnagyobb szenvedélye.

Ma este részt vett Bleriot a Fontaine francia főkonzul által adott ebéden, melyen Apponyi Albert gróf kultuszminiszter is jelen volt.

— Gyűlés az önálló bank érdekében. Battonyáról táviratozzák: Battonyán tegnap, vasárnap nagy népgyűlés volt az önálló bank érdekében. A gyűlésen több képviselő vett részt. Lázár Zoárd képviselő hosszabb beszédet tartott, melyben a többi között ezeket mondotta:

— Sokszor lelkiismeretünk ellenére kellett elfogadnunk oly dolgokat, melyek nemzetünkre károsak. A koalíció biztatólag hatott a függetlenségi párt törekvéseire, végre a bankkérdés tekintetében annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy erre való tekintetből kiváltunk a koalícióból. Nem térünk el ettől többé soha. Megragalmazzuk ellenségeink Kossuthot és Justhot, hogy egyik a másik ellenére akar magának hatalmi pozíciót szerezni. Ez rágalom, mert a bankkérdésben Kossuth és Justh mindig egyek voltak, valamint egy volt a függetlenségi párt is. Egyedüli akadály a korona ellenállása, melyet, ha másképp nem tudunk megtörni, ellenzékbe megyünk és úgy vivjük ki a nemzet diadalmát. Lázár beszédét lelkes éljenzéssel fogadták.

Ezután még Buza Barna, Dobroszláv, Nemes, Vertán és Justh János képviselők beszéltek. Végül határozati javaslatot fogadtak el, melyben követelik az önálló banknak 1911-re való felállítását. Kossuthnak, Justhnak, Hollónak és Bathyanynak üdvözlő táviratot küldtek.

— Megszökött léghajó. Mig Bleriot budapesti vállalkozását gyönyörű siker koronázta, a Renner-fivérek tegnapi bécsi felszállása — miot az osztrák fővárosból jelentik, — meglehetősen kudarcosul végződött. A ballon, fordulás közben, hátsó részével nekiütődött a csarnok tetejének és a hátsó kormánynál ülő Renner a ballonnáz tetejére-zuhant. A tízezer főre tehető közönséget, amelynek sorában ott volt Ferenc Szalvator főherceg és családja is, óriási izgatottság szállta meg. Rennert időközben lehozták a csarnok tetejéről, a léghajó pedig eltűnt a látóhatárról. A megszökött ballont utóbb autómobilokkal vették üldözőbe és Strebersdorf közelében, este öt óra után elfogták.

— Nagy Kálmán ünneplése. A Kossuth Lajos asztaltársaság ma este meleg ovációkban részesítette érdemes elnökét, Nagy Kálmánt névnapja alkalmából. Schwartz Zsigmond, a társaság titkára méltatta Nagy Kálmán igaz érdemeit. A társaság sokáig maradt együtt és többen mondtak még felköszöntőt az elnökre, aki meghatva mondtott köszönetet az ünneplésért.

— Házvétel. A Széchényi- és József főherceg-ut sarkán levő kétemeletes ház az eddigi tulajdonosától, Bogdán Virgil dr.-tól megvette Schuch Ferenc, a házban levő Millenium-vendeglő tulajdonosa. A ház vételára 300.000 korona volt.

— Az aradi ügyvédi kamara új ügyésze. A napokban választották meg az aradi ügyvédi kamara ügyészeül Szalai Károly dr.-t. Az igazságügyminiszter ma küldött leiratában arról értesíti a kamarát, hogy az új ügyészt állásában megerősítette.

— Halálozás. Szabó József aradi építőmester meghalt. Az iparos körökben élénk rokonszenven vette körül a szorgalmas építőmestert, akit legutóbb egy törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál is jelölték. Néhány hete tifuszba esett, amely halálát okozta.

— Tifusz Aradmegyében. Nádason ismét tifusz járvány van, mely már évek óta ebben az évszakban újra és újra visszatér s dacára a községi előjáróság minden buzgalmanak, a múltakban semmi intézkedés sem történt annak a kikutatására, hogy voltaképpen ezt a minden évben jelentkező betegséget mi okozza.

— Új orvos. Korányi Barna dr.-t a budapesti tudományegyetem tanácsa ma avatta az orvostudományok doktorává.

— Halálos szerencsétlenség. Feibusz Mihály duudi jómódu kereskedő vasárnap, 17-én este hazafelé tartott kocsin a feleségével. Közben Kurtakérhez értek, ahol Feibusz a sötétben cigányokat pillantott meg. Puskájához nyult, hogy előkészítse a netáni védekezésre, azonban hogy hogy nem, a fegyver eközben elsült s Feibusz torkát lőtte át. A lövés menten az üterét érte s pár perc alatt megölte. A kurtakéri község házára vitték, hol már csak a halál volt konstátálható. — Másik jelentés szerint a családos kereskedő öngyilkos lett.

— Megtámadott postatisztek. Tegnap este három jól beszeszelt legény, a közös konyha hetesei, névszerint: Bosnyák János, Hegyes Simon és Argyelán György a moziból kijöve nagyokat kurjongatva haladtak a Teleky-utcán lefelé. Utközben három iparos-legénynyel találkoztak, akik esendire intették őket. A figyelmeztetés nem tetszett a duhaj heteseknek s előbb szóváltást, majd verekedést kezdtek az iparossegédekkel. Ezek egyike, hogy a támadókat megfélemlítse, revolvért rántott s Bosnyák Jánosnak a karjába lőtt. A verekedés, illetve a lövések zajára odasiető rendőr már csak Bosnyákot találta ott, akit a kórházba kísért, ahol a sebeit bekötözték. Sérülése nem veszélyes. Bosnyák két társa, hogy cimborájuk megsebesítése miatt bosszút álljanak, a közös konyhából két élesre köszörült nagy konyhakést vettek magukhoz s az iparos-segédek felkeresésére indultak. Azokat nem találták meg, hanem helyettük egy négy postatisztból álló társaságra bukkantak, akiket szó nélkül megtámadtak, Erdélyi Ferenc postatisztet meg is sebesítették. Azok segítségért kiáltottak, mire a gyorsan elősiető rendőrszem a támadó heteseket, névszerint Hegyes Simont és Argyelán Györgyöt a rendőrségre kísérte, ahol letartóztatták őket.

— A mértékhitelítés és a kereskedők. Az aradi kereskedelmi testület elnöksége a következő figyelmeztetést teszi közzé: Az aradi állami mértékhitelítő hivatalnál kedden, október 19-én kezdődnek meg a folyó évre kiszabott időszakos mértékhitelítések. Az időszakos mértékhitelítésben mindazon felek kötelesek részt venni, akik a közforgalomban mértékeket és mérőeszközöket használnak. Akiknek mértékei tehát a régi törvény értelmében hitelítve vannak, azok is tartoznak az időszakos mértékhitelítést elvégeztetni. A folyó évben, október 19-től december 19-ig a város egyik felére, nézve történik az időszakos mértékhitelítés s másik fele a jövő évben kerül sorra. Október hónapban a következő utcákban lakó mérték tulajdonosok kerülnek sorrendre:

Október 19.: d. e. Atzél Péter-utca, Árpád-tér, d. u.: Asztalos Sándor-utca. Október 20. d. e.: Aulich Lajos-, Boczkó-, Forray, Flórián-utcák, d. u.: Hunyady- és Lázár Vilmos utcák, október 21. d. e.: Eötvös-, Rákóczi- és Simonyi-utcák, d. u.: Sina-utca, október 25. d. e. Szabadságtéri kereskedők, keleti oldal, d. u. nyugati oldal, 26. án d. e. déli oldal, d. u. és október 27. és 28. piaci kofák. A novemberi sorrendet annak idején tesszük közzé. Az időszakos hitelítés mindennap délelőtt 8 órakor, délután 3 órakor kezdődik. Felhívjuk mindazon kereskedőket, akiknek a mértékhitelítés tekintetében valamely felvilágosításra, utbaigazításra van szükségük, vagy akiknek panaszuk van, szíveskedjenek a testület titkári irodájához (Szabadságtér 7. sz. I. em.) fordulni, amely tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e a testületnek, vagy sem, a legnagyobb készséggel fog rendelkezésükre állani.

— Második temetés. Megirtuk, hogy a Maros folyó a múlt héten egy férfi hullát vetett a partra. A holttest személyazonossága nem volt megállapítható és ezért az alsó temetőben temették el. A rendőrség lefényképezte az ismeretlen hullát és köröztette. Ma arról értesült, hogy az öngyilkosság utján elhunyt férfi izraelita volt és ezért elrendelték az ekszumálást, hogy véglegesen a zsidó temetőben helyezték örök nyugalomra.

— A lóvasúti sorsolás. A mai napon kir. közjegyző által kisorsoltatott: a fehér színű J. betűs, 19599. sz. jegy 50 korona jutalommal, a piros színű P. betűs, 09613. sz. jegy 40 korona jutalommal, a kék színű I. betűs, 02687. sz. jegy 30 korona jutalommal, a barna színű A. betűs, 13916. sz. jegy 20 korona jutalommal és a fehér színű K. betűs, 07393. sz. jegy 10 korona jutalommal.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban október 17. és 18-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságokat kötöttek: Született: Korosi és helybányi Korossy János gazdatisztnak Albert nevű fia, Tézsla Mihály munkásnak Anna nevű leánya, Kertész Ferenc máv. kalauznak Lajos nevű fia, Juszt Sándor áll. tanítónak Ilona nevű leánya, Sztina József kávésnak Margit nevű leánya, Gutvi Rezső hentesnek Rezső nevű fia, Lingurár Simon napszámosnak Pál nevű fia. Meghalt: Eberhardt József bognár neje, Szabó József építész, Erdélyi József fiugyermek, özv. Illés Jánosné magánzónő, Szigetvári Mihályné napszámosnő, Kovács Julia leánya, Szücs István fiúcska. Házasságot kötött: Borbély Kálmán fűtő Jakab Zsófiával, Lepodus György asztalos Varga Juliannával, Deheleán Pál kőműves Raubach Gertruddal, Nedics Marinko napszámos Hadean Katalinnal, Huszka József főpincér Molnár Idával.

— Ahol 2000 munkás gyógyul. Pöstyén fürdő intézményeinek sorában nevezetes helye jut egy szociális alkotásnak, amelyre méltán büszkék lehetünk. Ez a nagyfontosságú intézmény, amelynek jelentőségét Grillenberger német képviselő egész Németországban szóval és tollal hirdette: a pöstyéni munkáskórház. Szerény kezdetből — 1893-ban nyílt meg 4 ágygal — évről-évre fejlődve, akkora méreteket ért el, hogy ma már 200 ágygal rendelkezik és az idei szezonban e hó 15-én jelentkezett a 2000-ik beteg; az illető az osztrák államvasutak sztaniszlai műhelyének előmunkása: Tomkiewicz Károly. A kórházban, melynek alapítása néhai Winter Sándor pöstyéni fürdőbérő elővülhetetlen érdeme, osakis a munkásosztályhoz tartozó mindkét nembeli betegek vétetnek fel. Az intézet egész évben nyitva van, fenntartója a pöstyéni fürdőigazgatóság, míg az orvosi vezetést a kórház fennállása óta Weisz Ede dr. látja el.

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchenyi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 3811

— Menyasszonyi kelengyék szolid, szakavatott kivitelben legelőnyösebben beszerezhetők Heim J. cégnél Arad, gróf Nádasdy palota, Szabadságtér 20. 3407

— Táncoktatás. Szathmáry Etelka oklev. táncitanítónő értesíti az érdeklődőket, hogy a táncitanítást már megkezdte. A diák colonne tanítása f. évi november hó 3-án veszi kezdetét. Előjegyzést elfogad kis colonnera is, valamint megfelelő jelentkező esetén külön boston kurzust is nyit. Beiratkozni lehet már most lakásán: Erzsébetkirályné-körút 30. sz. a. 3952.

— Szabó féle pármái ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem vers-nyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hegedűs Gyula cégeknel. 3943

— Felhívjuk az uri hölgyközönség szíves figyelmét Guttman Izidor, Szabadságtér 15. szám alatt levő divatüzletére, hol nagy raktárt talál vászon, szövet, mosóárak, blouzok és aljakban bámulatos olcsó árak mellett. 3641

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bőr- és köhögésgyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukópályánál és haragos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Széchenyi-utcai Salvator-tárts Vállalatnál Budapest, V. Ródeli-területen.

TÁRKASÁGOK.

(Repülőgép és politika.) Bleriot tegnapi budapesti felszállásánál zászlójelekkel adták tudomásra a felszállás egyes fázisait. A piros zászló azonban, amely azt jelentette, hogy „azonnal repül”, sehogyse akart felemelkedni. A közönség már három óra óta visszafojtott lélekzettel meredt az ég felé, de hiába, a piros zászló nem jelentkezett. A zászlót egy kövér ur, Müller impresszárió szorongatta a markában, a kedvező légáramlatra várakozva. Közéleben állottak Barabás Béla, Halász Lajos képviselők, Herczeg Ferenc, írók, újságírók, akik szintén majdnem elrepültek a nagy izgatottságtól. Végül is Halász Lajos nem állhatta meg, hogy oda ne szóljen az impresszáriónak:

— Huzza már fel azt a zászlót, ne tartsa a markában!

— Hadd el Lajos, — szólta rá Barabás Béla, — olyan szorosan tartja ezt a zászlót a markában, mint a király a mi követeléseinket.

(Tánc közben.) A dalárdisták tegnap fényes sikerű mulatságot rendeztek a Fehér Kereszt nagytermében. A dalárok először daloltak, aztán átadták a szót Erdélyi Tóni bandájának, maguk pedig jobb ügyhöz méltó igyekezettel próbálták ki a táncterem teherbíró képességét. A nők roppant kapósak voltak, állandóan egész sereg táncorakész dalár buzgólkodott körülöttük és összes turjaikat le- és felülfoglalták. Így eshetett meg azután a következő párbeszéd egy dalárfőrendező és a bál egy körülrajongott szépe között:

— Szabad kérem kedves nagysád?
— Köszönöm uram, már van táncosom!
— De hát akkor miért ül nagysád?
— El vagyok fáradva!
— Hát akkor miért táncol kedves kisasszony!?

(Párbeszéd a vendéglőben.) Vendég: Főpincér ur, fizetek! (Bemondja az ebédet.)

Főpincér: (összeszámolja) összesen 6 korona 40 fillér.

Vendég: (kis szünet után.) Mondja, főpincér ur, hányféle aeroplan van?

Főpincér: Aeroplán? Kétféle. Monoplán és biplán...

Vendég: Helyes. De ha csak monoplán és biplán van, mért számít maga — triplán?

Melyik jobb?

Egyszerű csukamájolajnál minden esetben jobb a SCOTT-féle EMULSIÓ. Jobb, mert könnyen emészthető és ennélfogva gyorsabb és erőteljesebb a hatása.

Jobb azért is,

5741/6

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmelembe venni.

mert szívesen veszik be azok, akik a csukamájolajat undorító ize miatt visszautasítják.

Csakis tiszta és magasfokú lófolteni (norvégországi) csukamájolaj használata engedtetik meg a

SCOTT-féle EMULSIÓ

készítése e; mert csak ez a leg-táplálóbb a világon.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Nádas. Köszönettel fogadjuk az ígért tudósítást.

Egy lippai előfizető. Önnek a temesmegyei alispán utján; a belügyminiszterhez címzendő. A kérvényre egykoronás bélyeg kell. Születési, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány kell hozzá.

Nagy József, Galsa. Utána jártunk panaszának. Az ügyvédi kamaránál azt a felvilágosítást kap-

Meteor és egyéb rendszerű Szilágyi és Társa-cég kályhákat szakszerűen javítás a belső szerkezetet magas hőfoku chamotte kövekből ujonnan kiépíti jutányos árban 2613 Arad, Boros Beni-tér 15. sz. (Dengl-ház.)

Pénzt

1743

jelzalog, amortisatio és váltó
fedezetre földbirtokra és vá-
rosi bérházakra legelőnyö-
* * * sebben közvetít * *

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-uta 8.
sz. saját ház a fiók posta
* * * mellett. * *

tuk, hogy fegyelmi följelentésének elintézéséért késétt, mert a kamarának 5 hónapig nem volt ügyésze és a fegyelmi ügyek ennek következtében összetorlódtak. A fegyelmi tárgyalásról ön is kap értesítést annak idején. Ha a tárgyalás napját közli velünk, megjelenünk azon és tudósítást közlünk az ügy elintézéséről.

XOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— Országos vásár Máriaradnán. Az idei őszi országos vásár Radnán e hó 15. és 16-án kedvező időben lett megtartva. Ugy a felhajtás, mint a kereslet, leginkább szarvasmarhákban volt nagyarányu. Legkeresettebb volt a jármos-ökör, melyből mintegy 450 pár került eladásra, páronként 500 koronától 700 koronáig. Fejős tehén darabonként 100 koronától 250 koronáig. Űsző-borjúk darabonként 40 koronától 120 koronáig. Sertés darabonként 40 koronától 100 koronáig. Sok szarvasmarhát szállítottak Budapestre, Brünne, Arad és Temesvárra.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 18

Készára: Kínálat, vételkérő korlátolt. 15 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az arak 50 kilonként számítva:

	Déli szárlat	2 órai szárlat
Tengeri 1910. májusra	6 93—6 94	6 92—7 53
Buza 1909. októberre	14 63—14 64	14 66—14 67
Buza 1910. áprilisra	14 41—14 42	14 43—14 43
Rozs 1909. októberre	9 94—9 95	9 8—9 90
Zab 1909. októberre	7 70—7 71	7 69—7 70
Zab 1910. áprilisra	7 78—7 79	7 77—7 78
Ross 1910. áprilisra	10 30—10 31	10 27—10 28

Zárul 5 órakor.

Magyar hitelrészvény	773 50
Városi villamos vasúti részvény	319.—
Közüti vasút részvény	606 25

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 18. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérip; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérip; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 146—48 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 147—149 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérip.

Sertéslelészám: október hó 14. napján volt készlet 26055 darab, október 15. napján felhajtattott 314 darab, okt. 15. napján elszállított darab, 313 október 16. napjára maradt készletben: 26056 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata szilárd.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1909. évi október hó 19-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

A félisten.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Gozdu Elek.

SZEMÉLYEK:

Leonardo	Ditról Mór.	Aretino	Boda Ferenc.
Gi rgione	Keszler Ede.	Herr Wolfram	Varnay Jenő,
Tiziano	Delly Lajos.	Herr Mó ike	Kell r I.
Sebastiano	Szabó Lajos.	Van Royen	Kulcsár L.
Lorenzo Lotto	Gerő János.	Egy pap	Ajtai Ödön.
Pietro Luzzo	Beregi S.	Cecilia	Kapolyay J.

Kezdetek este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bérsó Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 október 19 én, kedd:

1. Napfürdő és más sportok. Sportkép. — 2. Egy macska szerelme. Kacagató. — 3. Baden-Baden. Látványos. — 4. Margit és György szerelme. Dráma. — 5. Fífine kalandjai. Humoros. — 6. Cowboycok Argentiniában. Eletkép. — 7. Csodatoll. Kacagató. — 8. Zsebkeendő. Dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

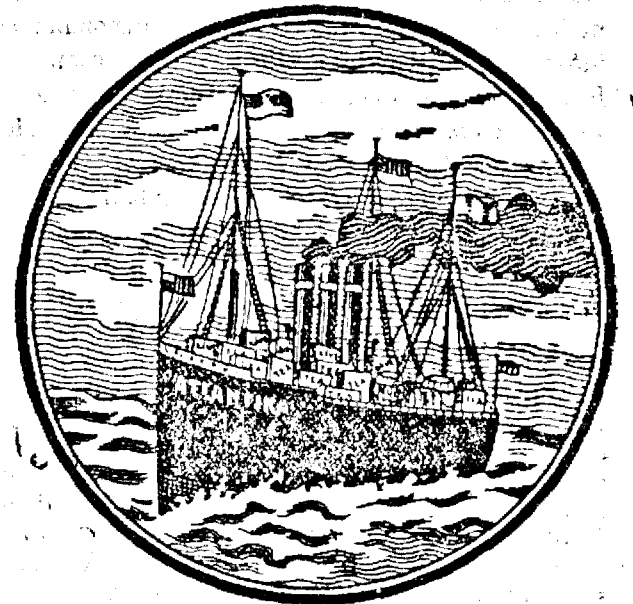
A sajtó intim családi ügyemről irt egy bírósági tárgyalás kapcsán. Ezzel reáknyszerített a való tényállás felderítésére. — Anyám, özv. Funkelsteinné már 5 évvel ezelőtt elűzött házából, mert keveselte keresetemet. Ekkor Tóth Béla urnál nevelősködtem Aradon, holott anyámnak megtakarított pénze, jól jövedelmező varrodája volt és van. De szívem a mindennapi megaláztatások dacára visszahuzott az anyai házba, hol azonban csak 2 évig volt ismét helyem, mert anyámat megint elővette pénzvágya és másodsor is kitette a házából a magát iskolázató és még támaszra szoruló fiut. Tanuk erre Rácz Károlyné, Koch Lőrinc, Walder Albertné és a házbéliek. — Most meg jölvömet, egy tisztességben megöregedett aszszonyt hihetetlen rágalomokkal halmoz el, engem pedig kofák, napszámosok előtt uton-utfélen gyaláz. Évek óta tartó türelmes hallgatásunk mitsem használt. Ezért kényszerült örökbe fogadó anyám bíróság elé állítani egy édesanyát, kinek nem fia hanem pénz kell. Hiszen maga is kijelentette, hogy üldözéseivel felhagy, nem is ismer többé, ha pénzbeli kielégítést nyer, a mi azonban jelenleg még nem áll módomban. Ugy tesz, mint a gazda, a ki megszerzi a földet, de nem veti, nem munkálja, csak a termést akarja learatni. Jellemző, hogy maga a bíró is, midőn közvetlenül megismerte Funkelsteinnét, kijelentette: „Nem osodálom, ha a fia is elhagyja.“ Az igazi anyai érzés még a rablógylkos fiut is védelmébe veszi, ártatlanságát hangoztatja, ez az anya azonban csak bemocskolni, rágalmazni tudja fiát, ennek csak botrány kell, ezért ellenezte a tárgyaláson a nyilvánosság kizárását. — Ilyen anya, ugy hiszem megérdemli, hogy a fia elforduljon tőle. — A többi lapok ellen, kik kommentárt fűztek ügyemhez, a sajtópert megindítottam.

3971

Fenyves Jenő.

* Az ezen rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Városi és megyei telefon 609

Szájrol-szájra jár a hír, hogy a

Tea-saison

— beálltával csakis az —

Atlantika

kávés és tea behozatalnál

fedezhetjük fűszer- és illatszer
szagától mentes, tisztán kezelt

Tea és Rum

— szükségletünket. —

Atlantika

kávés és tea behozatal

Arad Andrassy-tér 20. Fischer Eliz palota

SZULTÁN FORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bőr- és dús
lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételkövetkeztében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok esetében, valamint
cukorbetegségeknel, csúszos bántal-
maknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutus bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal
szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268.
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 5751

Férfi öltöny szövetek

Double felöltőkre, Téli kabátokra, Mikádóra szövetek.
Tessék érdeklődni a kizárólagos posztógyári
raktárban.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17. és Pécs.
Honi és angol gyártmányok.
Nagy megtakarítás.

KRAUSZ PAULIN

könyv és papirkereskedésében

beérkezett újdonságok közt rendkívül finom minőségben és igen **jutányos árban** felajánlunk:

Uj mintájú vitrauphanie finom csipke és ezüst zománcos utánzatban ablakborításra. Hazai gyártmányu, francia, oznabrücki stb. diszlevélpapir. Schweici, angol, és minden kiváló müintézetekből eredő testőminták.

Olaj, aquerelle és tempera festékek.

Remek lámpaernyők

A legkülönfélébb faáru festésre és égetésre
Nagyobb vételeknél külön kedvezmény.

3231

Minden bel és külföldi divatlap és folyóirat, eredeti árban házhoz szállítva. Tolnai Világlapja összes kedvezményekkel bérletben vagy egyenként.

100.000 kötetes

kölcsönkönyvtár

magyar, német, francia és angol nyelvben. Az újdonságok több példányban vannak raktáron, és ugy a vidéki mint helybeli t. előfizetőink hosszas várakozás nélkül rendelkezhetnek minden jó új könyv fölött.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése
Színház-épület.

Telefon sz. 511.

Őszi és téli idényre!

E három főcikk

legolcsóbban

MÜNZ I.

Uri divat üz'etében kapható.

Kötött, divat gallervédők minden létező színekben. 331

Angol bőrkecstyük szőrmével vagy teveszőrrel béelve.

Valódi amerikai sárczipők.

Ne mulassza el senki megtekinteni a kirakatot.

ÁRVERÉSI HIRDETMENY.

340 - 1909. vhtó. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. I. 171/4. számú végzése következtében Dr. Szőlősi Zsigmond ügyvéd által képviselt Pincés Imre szemlaki lakos javára 200 kor. s jár. erejéig 1909. évi augusztus hó 24-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 674 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ser tések és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 231/2. sz. végzése folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi augusztus hó 5. napjától járó 8% ka és eddig összesen 144 korona 96 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig, N.-Peregen, az ev. ref. iskola udvarán leendő megtartására 1909. október 20. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi

LX. t.-c 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel tetik.

Kelt Pécskán, 1909. évi október hó 9. napján.

Tichv Árpád,
kir. jbir. végreh.

3967

Könyvkötészetünkben
tanulóleányok
3 korona kezdőfizetéssel
felvétetnek.

Önkéntes ló árverés.

A Monyorói uradalomnál u. p. Bokszeg Aradmegye **f. é. október hó 24-én délelőtt 10 órakor** összesen 29 drb, és pedig: 7 drb. 3 $\frac{1}{2}$ éves, 9 drb. 2 $\frac{1}{2}$ éves és 13 drb. 1 $\frac{1}{2}$ éves csikó kerül a repszegi kastély udvarában (10 percz a repszegi vasuti állomástól) eladásra.

A becsáron alól nem adatik el.

3956

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

Ismeretség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
viaczellőre,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszóra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az"ARADI KOZLONY"
kis hirdetési

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
és gyűrűk, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüstnemezeket ki-
váltok és veszek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Miss Margaret Smith

cime: Dr. Priegl István ügyvéd
Arad, Kazinczy utca 4. sz. 3961

Jómai világlapja

a legelterjedtebb magyar folyóirat,
összes kedvezményekkel, bérletben
vagy számonként eredeti árban
házhöz szállítva megrendelhető:
Krausz Paulin könyv- és papirke-
reskedésében, színház-épület. Ugyan
itt az összes bel- és külföldi divat-
lapok és folyóiratok kaphatók. 100000
kötetes kölcsönkönyvtár. Városi és
megyei telefon 511. sz. 3241

Eladó házak

Angyal-utca 13 és 27. sz. jól jö-
vedelmező házak eladók. 3814

Kerestetik

expediciónkba egy jó
írással bíró leány,

Gyakornokot

vagy fiatal hivatalnokot keresek.
A német nyelv tudása szükséges.
Vas József, Ujarad. 3939

Szőlőcsomagoló papír,

kosár függjegyek jutányos áron
kaphatók Pichler Sándor papirke-
reskedésében Arad, Szabadság-tér
1. sz. Telefon 808. Vidéki meg-
rendelések azonnal eszközöltetnek.
2922

Rövid zongorát

jókarban veszek. Cim a kiadóba.
3464

Szőlőkarót

7 láb magasat prima tölgyfából
szállít waggon számra Branyicska
állomásról Vass József fakeres-
kedő Ujarad. 3839

Vidéken

egy jóforgalmu üzlet italméréssel,
dohányengedéllyel, kert és több
mellékkeliségekkel kiadó, esetleg
eladó. Cim a kiadóban. 3910

2 külön bejáratu

butorozott emeleti szoba kiadó
Fábián-u ca 9. Bővebbet ifj. Ko-
petkó Károly divatáru üzletében
Weitzer J.-u. 3937

150,000 szép fehér káposzta

eladó Gurahonci bérgazdaságnál.
8957

Fráter Lóránd

legújabb nótáskönyve 32 oldal ter-
jedelem. Fráter saját szerzeménye
országszerte ismert dala „Tele van
a város akáca virággal“ két ko-
ronáért ismét kapható Ingusz I.
és fia könyvkereskedésében. Fő-
üzlet Andrassy-tér 16. Fióküzlet
Weitzer J.-utca. 178

Házvezetőnőnek

ajánlkozok javakorabeli nő, aki ha-
sonló minőségben már évek óta
foglalkozik. Elmegyén uraságok-
hoz pusztára is mint gazdasszony,
avagy finom főzőnő. Cime Árpád-
tér 2. szám, Schwartznéál. 3978

Szapkihorodó-pár kerestetik.

Némi kaucióval rendelkezők előny-
ben részesülnek. — Fűles Bagoly
kiadóhivatala, Vörösmarty-utca 1.

Szenzációs zeneújdonosság!

Megjelent Fráter Lóránd nótás-
könyve, mely csakis Fráter-féle
közkezdvelt és legújabb, szebbnél-
szebb nótákat tartalmaz. E nótás-
könyv 25 kor. értékű Fráter-dalt
foglal magában s a gyűjtemény
2 koronáért kapható. Vidékre 2 K.
20 f. beküldése ellenében szállí-
tom. Megjelent a Sang u. Klang
5-ik kötete is. Kerpel Izsó könyv-
és zeneműkereskedése, Arad. 3911

Vennék

2-3 hekto tavalyi vagy idei ter-
mésű kétszerfőtt, tiszta szilva pá-
linkát, csakis magántermelőtől. —
Singer József Csermő, Arad m.
3958

Kényelmesen butorozott szobát

keresek. Ajánlatokat „Kényelmes
szoba“ címre kérek a kiadóhiva-
talba.

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi
és vidéki nagyközönség b. figyel-
mét felhívni ujonnan megnyíltnői és férfi szabó
műtermemre,hol minden e szakmába vágó mun-
kát legizlésebben s legelőnyösebb
ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,
női és férfi szabó, Szabadságtér-
1. szám alatt. 2028

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és

kész áru raktára: Ka-
zinczy-utca 1. (Polgári flusko-
lával szemben.)Ékszerek vásárlása és
elkészítése 3491

legjobb kivitelben, jutányos árban

Waldmann I.
Szabadság-tér 14.(Fiume kávéház mellett) arany és
ékszerművesnél szereshetők be.

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli

motorokat

kikölcsönöz, elad és fel-
szerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, tele-
fon és villamos cséngő
berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Alapítottatott 1888. évben.

Várhol László

uri- és női cipész.

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita paleta a leányiskolával szemben.

Van szerencsém a t. helybell és vi-
déki közönség figyelmét felhívni 19 év
óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-
üzletemre. A bekövetkező őszi időnyre be-
szereztem mindennemű bőrkülönlegessé-
geket.Az önkéntes uraknak figyelmüket fel-
hívom, hogy lábbelit készítek mindennemű
fegyvernemhez a legjobb kivitelben, elő-
írás szerint. Az egyenruházati egyletnek
több év óta szállítója vagyok.Visszamaradt cipők legényös árban
kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszkö-
zöltetnek.

Kiváló tisztelettel

8235

Várhol László.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy Arad, Bo-
ros Bénitér II. szám alatttermény, liszt, korpa,
só és hüvelyes vete-
mény üzletet

nyitottunk, hol

naponta friss házi kenyér is
kapható. 3972Kérjük a n. é. közönség párt-
fogását kitünő tisztelettel

Szöke Arthur és Társa.

Telefon sz. 714.

